

בענין: עמיחי אלראי ת.ז. 003251840
ע"י ב"כ עוה"ד גל גורודיסקי או רם גורודיסקי ואח'
מרחי יהודה הלוי 75 תל אביב 65796
טל' 03-5605222 ; פקס 03-5663660

התובע / המבקש

נגד

1. קרן הגמלאות של חברי "אגד" בע"מ
2. עמיתים – קרנות הפנסיה הותיקות שבהסדר
3. יעל אנדורן - בתוקף תפקידה כ"מנהל מיוחד"
שלושתם מדרך בגין 125- מגדל היובל, תל אביב

הנתבעות / המשיבות

בקשה בכתב לאישור תביעה כתובענה ייצוגית

מוגשת בזה בקשת התובע לאישור תביעתו כתובענה ייצוגית בהתאם לסעיף 2 לתוספת השניה לחוק תובענות ייצוגיות, תשס"ו-2006, וסעיף 24(א)(3) לחוק בית הדין לעבודה תשכ"ט-1969.

1. תוכן עניינים:

2	..... תוכן עניינים:	1.
3	..... הגדרות	2.
3	..... מבוא ותמצית	3.
3	..... עתירות הבקשה לאישור	4.
5	..... רקע עובדתי – הסדר קרנות הפנסיה הגרעוניות	5.
7	..... חובה של אגד לקגא	6.
10	..... מחדלן של הנתבעות למצות זכויות קגא כלפי אגד	7.
11	..... התביעה של הנתבעות נגד אגד לא התיישנה	8.
13	..... עילות התובענה הייצוגית וסעדיה	9.
14	..... העילה הקבוצתית	10.
14	..... חוק תובענות ייצוגיות – סמכות ואפשרות להגשת תובענה ייצוגית	11.
15	..... השאלות המשותפות לחברי הקבוצה	12.
15	..... סעד אחיד לכל חברי הקבוצה	13.
20	..... תובענה ייצוגית היא הדרך היעילה וההוגנת להכרעה במחלוקת	14.
22	..... סוף דבר	15.

2. הגדרות

המונחים בבקשה זו יוגדרו כהגדרתם בחוק תובענות ייצוגיות ולפי האמור להלן:

"חוק תובענות ייצוגיות" - חוק תובענות ייצוגיות, תשס"ו-2006

"התובענה הייצוגית" - כתב התובענה הייצוגית המוגש בד בבד עם הגשת הבקשה לאישור.

☺ העתק כתב התובענה הייצוגית על נספחיו מצורף כנספח 1.

"הבקשה לאישור" - הבקשה לאישור התביעה כתובענה ייצוגית.

"הקבוצה" - כל עמיתי הנתבעת 1.

"אגד" - אגודה שיתופית לתחבורה בישראל בע"מ (להלן - "אגד"), מפעיל התחבורה הגדול בישראל, המספק שירותי הסעה ציבוריים.

"קגא" - קרן הגמלאות של חברי "אגד" בע"מ

"התקנון האחיד" - תקנון אחיד לקרנות הפנסיה הוותיקות הגרעוניות - נספח 2

3. מבוא ותמצית

3.1 בקשה זו עניינה אישור תביעת התובע כתובענה ייצוגית על מנת שהנתבעות יפעלו כפי חובתן כדין וימצו את כל ההליכים העומדים לרשותן כדי לגבות את חובה של קגא מאגד.

3.2 לחילופין, ואם לא יפעלו הנתבעות לגביית החוב, מוגשת הבקשה לאישור על מנת שהנתבעות יפצו את חברי הקבוצה בגין נזקים והפסדים שנגרמו להם בגין מחדלן של הנתבעות לפעול כפי חובתן כדין.

3.3 עד למועד הגשת בקשה זאת, לא הצליח מי מחברי הקבוצה להביא את עניינה של הקבוצה לדיון והכרעה. כמתואר בבקשה זאת, לאור מורכבות ההליכים הנדרשים למימוש זכויותיהם של חברי הקבוצה מחד גיסא ולאור הזכות האישית שסכומה קטן יחסית של כל אחד ואחד מחברי הקבוצה, מאידך גיסא, ברור כי הבקשה לאישור בתיק זה היא דוגמא מובהקת לכך שהתובענה הייצוגית היא האפשרות היחידה של חברי הקבוצה להשפיע על זכויותיהם.

4. עתירות הבקשה לאישור

על יסוד סמכותו מכוח סעיף 2 לתוספת השניה לחוק תובענות ייצוגיות, תשס"ו-2006, וסעיף 24(א)(3) לחוק בית הדין לעבודה, תשכ"ט-1969 יתבקש בית הדין הנכבד, בבקשה זו, כדלקמן:

4.1 לאשר תביעת התובע כ-"תובענה ייצוגית", להתיר לתובע לנהל את תביעתו כ-"תובענה ייצוגית" ולאשרו כ-"תובע מייצג", הכל כהגדרתם בסעיף 2 לחוק תובענות ייצוגיות, תשס"ו-2006 (להלן - "חוק תובענות ייצוגיות");

4.2 להגדיר את הקבוצה שבשמה תנוהל התובענה. לחילופין, להגדיר תת-קבוצה, שלגביה מתעוררות שאלות של עובדה או משפט, אשר אינן משותפות לכלל חברי הקבוצה ובמקרה כזה, להורות על מינוי תובע מייצג או בא כוח מייצג לתת-

- הקבוצה, ככל שהדבר דרוש כדי להבטיח שעניינם של חברי תת-הקבוצה ייוצג וינהל בדרך הולמת;
- 4.3 לפרט בהחלטה לאישור התובענה כייצוגית את עילות התובענה ואת השאלות של עובדה או משפט המשותפות לקבוצה כמבוקש בבקשה לאישור;
- 4.4 לפרט בהחלטה לאישור התובענה כייצוגית את הסעדים הנתבעים בהתאם למפורט בבקשה לאישור.
- 4.5 לחילופין, ולשם הזהירות בלבד, יתבקש בית הדין הנכבד לאשר את התובענה כייצוגית בשינויים המחויבים אף אם לא התקיימו התנאים האמורים בסעיף 8(א)(3) או 8(א)(4) לחוק תובענות ייצוגיות, בתוך הבטחת קיומם של תנאים אלה בדרך של צירוף תובע מייצג או בא כוח מייצג או החלפתם, או בדרך אחרת וליתן בהחלטתו הוראות לשם הבטחת ייצוג וניהול עניינם של חברי הקבוצה בדרך הולמת ובתום לב כאמור באותו סעיף קטן;
- 4.6 לחילופין, ולשם הזהירות בלבד, יתבקש בית הדין הנכבד לאשר את התובענה כייצוגית גם אם לא מתקיימים לגבי התובע התנאים שבסעיף 4(א)(1) עד (3) לחוק תובענות ייצוגיות, לפי העניין, ולהורות בהחלטתו על החלפת התובע המייצג.
- 4.7 לחייב את הנתבעת בתשלום פיצוי כספי ובסעדים, כמפורט בבקשה זו, ולהורות על חלוקת הפיצוי בשיעור ובאופן שיקבע, לכל אחד מחברי הקבוצה שהוכחה זכאותו לפיצוי או לסעד כאמור ובהקשר זה: להורות כי כל חבר קבוצה יהיה רשאי להוכיח את זכאותו לפיצוי כספי או לסעד אחר בתצהיר שיוגש למשרד ב"כ התובע ולהורות כי ב"כ התובע ישמש כ-"ממונה" בהתאם להוראות סעיף 20(ב)(1) לחוק תובענות ייצוגיות.
- 4.8 לחילופין, להורות על תשלום פיצוי כספי בסכום כולל ועל אופן חישוב חלקו של כל חבר קבוצה, ולהורות בדבר חלוקתו בין חברי הקבוצה באופן יחסי לנזקיהם, של יתרת הסכום שתיוותר אם חבר קבוצה אחד או יותר לא דרש את חלקו ו/או לא הוכיח את זכאותו לפיצוי או לסעד ו/או לא אותר ו/או שלא ניתן לחלק לו את חלקו מסיבה אחרת, ובלבד שחבר קבוצה לא יקבל פיצוי כספי או סעד אחר מעבר למלוא הפיצוי או הסעד המגיע לו; ולהורות כי כל יתרת סכום שנותרה לאחר החלוקה לחברי הקבוצה כאמור, תועבר לאוצר המדינה.
- 4.9 להורות על מתן כל סעד אחר לטובת הקבוצה, כולה או חלקה, או לטובת הציבור, כפי שימצא לנכון בנסיבות העניין.
- 4.10 להורות כי בא כח הקבוצה יהיו עו"ד גל גורודיסקי ועו"ד רם גורודיסקי.
- 4.11 להורות על פרסום הודעה לחברי הקבוצה בהתאם להוראות סעיף 25 לחוק תובענות ייצוגיות;
- 4.12 להורות על תשלום גמול לתובע המייצג אף אם לא אושרה התובענה הייצוגית או שלא ניתנה הכרעה בתובענה הייצוגית לטובת הקבוצה;
- 4.13 לקבוע את שכר הטרחה של בא הכוח המייצג בעד הטיפול בתובענה הייצוגית, לרבות בבקשה לאישור;

5. רקע עובדתי – הסדר קרנות הפנסיה הגרעוניות

- 5.1 התובע וחברי הקבוצה הם עמיתים בקגא, חלקם גמלאים של אגד, וחלקם עדיין עובדים באגד.
- 5.2 התובע שימש בתחילת עבודתו באגד כנהג, לאחר מכן כיהן במספר תפקידים באגף הכספים של אגד וברבות הימים התמנה למבקר ראשי של אגד, החברות הבנות של אגד וכן של קגא.
- 5.3 התובע אולץ לסיים את תפקידו באגד בסוף שנת 1987 לאחר שהעלה טענות בדבר אי סדרים בקגא, כפי שיפורט להלן.
- 5.4 הנתבעת 1, קגא, הינה קרן מפעלית בה מבוטחים חברי חברת "אגד" - אגודה שיתופית לתחבורה בישראל בע"מ. הקרן נוסדה בשנת 1954.
- 5.5 קגא היא אחת מקרנות הפנסיה הותיקות שצורפו להסדר הקרנות הגרעוניות. תמצית סיפורן של קרנות הפנסיה הותיקות שבהסדר הובאה בבג"צ אלחנתי:
- "לאורך שנות פעילותן התקשו קרנות הפנסיה הותיקות לשמור על איזון אקטוארי בין מקורות המימון שלהן להתחייבויות הכספיות שנטלו על עצמן כלפי העמיתים על פי תנאי תוכניות הפנסיה ונוצר פער שלילי בין מקורות המימון (לרבות דמי גמולים העתידיים להשתלם מעמיתים קיימים) ובין ההתחייבויות הכספיות (הקיימות והעתידיות לגבי העמיתים הקיימים) (ראו מרגליות, 542). גירעון אקטוארי זה שאליו נקלעו קרנות הפנסיה הותיקות איים על יכולתן לעמוד בהתחייבויותיהן והצריך התערבות ממשלתית כבר בשנות השבעים וכן בשנות השמונים של המאה הקודמת, אך הצעדים שנקטו אז לא הביאו לתוצאות המקוות ולפיכך החליטה הממשלה ביום 29.3.1995 לסגור את קרנות הפנסיה הותיקות באופן שלא תתאפשר עוד קבלת עמיתים חדשים לקרנות אלה (להערכת משרד האוצר עמד הגירעון האקטוארי של קרנות הפנסיה הותיקות ערב סגירתן מפני עמיתים חדשים על כ-31 מיליארד ש"ח. ראו מרגליות, 542). החל מיום 1.1.1995 פועלות, אפוא, קרנות הפנסיה הותיקות כקרנות סגורות (ראו הרדוף, 70-71) והצטרפות העובדים לתוכניות הפנסיה מאותו מועד ואילך היא כעמיתים בקרנות הפנסיה החדשות (להלן: קרנות הפנסיה החדשות), אשר מתוקף החלטת הממשלה מקנות לעמיתיהן תנאים פחותים מאלה המוקנים לעמיתים בקרנות הפנסיה הותיקות (ראו מרגליות, 548-549).
- 5.6 בשנת 2003 נכנס לתוקפו תיקון לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) התשמ"א-1981 (להלן – "חוק הפיקוח"), שהסדיר את הרפורמה בקרנות הפנסיה הותיקות הגרעוניות. פרק ז'1 שנוסף לחוק, הסדיר מינוי מנהל מיוחד לקרנות הגרעוניות, הורה על תכנון וביצוע של תכניות הבראה וסיוע ממשלתי, הורה על החלתו של תקנון אחיד לכל קרנות הפנסיה הותיקות (ובהן קגא) ועל ביטול התקנונים שהיו נהוגים בקרנות הפנסיה עד לאותו מועד. תיקון חוק הפיקוח היה במסגרת תכנית סיוע ממשלתי בסכומים חסרי תקדים לקרנות הפנסיה הותיקות, כדי לאפשר להן להעניק זכויות פנסיה גבוהות מן הזכויות שהיה ביכולתן לתת באמצעות נכסיהן באותה עת.
- 5.7 על מנת לאפשר לקרנות הגרעוניות לעמוד בהתחייבויותיהן, הרי שבנוסף לסיוע הממשלתי שקיבלו הקרנות, בוצע שינוי בחישוב זכויות העמיתים כך שזכויות אלה נפגעו באופן משמעותי.

טבלא המפרטת את ההבדלים בין קרן ותיקה גרעונית לקרן ותיקה מאוזנת¹ מצורף
כנספת 3.

5.8 ביום 23/7/2003 הופקעו סמכויות הניהול של קגא מידי מנהליה ועברו למנהל המיוחד שמונה לקרן.

5.9 להלן הקטע מתוך הדוחות הכספיים של קגא לשנת 2003 המתאר את התכנית להבראת קרנות הפנסיה והפקעת סמכויות הניהול בקגא.

ב. התכנית להבראת קרנות הפנסיה הותיקות הגרעוניות

1. הסדרי החקיקה - כללי

ביום 29.5.2003 התקבל בכנסת חוק התכנית הכלכלית להבראת כלכלת ישראל (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב והמדיניות הכלכלית לשנות הכספים 2003 ו-2004, התשס"ג – 2003) (להלן: "חוק התוכנית הכלכלית") במסגרת זו הוקן גם חוק הפיקוח על עסקי ביטוח – הוסף לחוק פרק חדש ז' – לצורך החלת התכנית להבראת קרנות הפנסיה הותיקות הגרעוניות.

פרק ז' לחוק הפיקוח עוסק בקרנות הפנסיה הותיקות - מינוי מנהל מיוחד לקרנות, גיבוש תכנית הבראה וקביעת הסיוע הממשלתי. כאמור בסעיף 78א' לחוק, המטרה היא "לטפל בגירעון האקטוארי של קרנות הפנסיה הותיקות, כדי להבטיח לאיזון אקטוארי באמצעות שינויים בזכויות ובהכובות של העמיתים ומתן סיוע ממשלתי שיאפשר להן לשלם קצבאות לעמיתיהן והכל בהתחשב ביכולת משק המדינה ותוך יצירת אהידות במערך הזכויות".

ביום 5.1.04 הוסכם בין ההסתדרות לבין משרד האוצר כי חוק הפיקוח והתקנון האחד יתוקנו במספר נושאים. ביום 24.3.04 התקבל חוק הפיקוח על עסקי ביטוח (תיקון מס' 12) התשס"ד - 2004 (להלן: "התיקון לחוק הפיקוח עפ"י הסיכום עם ההסתדרות"), אשר תיקן את חוק הפיקוח, בנושאים שסוכמו בין ההסתדרות לבין האוצר, הדורשים תיקון חקיקה.

2. הפקעת סמכויות הניהול

על פי הוראות פרק ז' 1 לחוק הפיקוח על עסקי ביטוח מונה לקרן ביום 23.7.2003 מנהל מיוחד. על פי הוראות החוק למנהל המיוחד מוקנות מלוא הסמכויות של המנהלים, הדירקטוריון והדירקטורים, של הקרן. כפועל יוצא המנהל המיוחד הוא האחראי לניהול הקרן וכן להתוויית המדיניות ולפיקוח על דרכי ביצועה ועליו לפעול לביצוע הוראות חוק הפיקוח והגשמת מטרותיו. עם מינוי של המנהל המיוחד חדלו מלפעול מוסדות הקרן וועדותיה, למעט ועדת השקעות חדשה שמונתה עפ"י תקנות מס הכנסה והוראות הממונה.

5.10 סעיף 78ד לחוק הפיקוח הסמיך את הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון במשרד האוצר למנות מנהל מיוחד ומינהלה לקרנות הותיקות הגרעוניות:

78ד. (א) (1) המפקח ימנה, לפי הצעת הוועדה הציבורית, מנהל מיוחד לכל קרן ותיקה, למעט קרן ותיקה שהתקיימו בה התנאים שבסעיף 78טז, ורשאי הוא למנות מנהל מיוחד אחד למספר קרנות או לכולן.

...

(ב) (1) המפקח ימנה, לפי הצעת הוועדה הציבורית, לכל קרן ותיקה שמונה לה מנהל מיוחד לפי הוראות סעיף קטן (א), מינהלה של שלושה חברים, ורשאי הוא למנות מינהלה אחת למספר קרנות או לכולן.

5.11 הנתבעת 3 היא המנהלת המיוחדת של קגא ושל כל הקרנות הותיקות הגרעוניות שבהסדר.

¹ מקור: אתר האינטרנט של פסגות: <http://www.pdpsagot.co.il/Page.asp?L1=6&L2=23&L3=180>

תדפיס מאתר האינטרנט של משרד האוצר המתאר את מערך הניהול בקרנות הפנסיה שבהסדר מצורף **כנספת 4**.

5.12 יצויין כבר עתה כי התובע אינו מבקש לחייב את הנתבעת 3 באופן אישי בסכום התביעה אלא רק להפעיל את סמכותה כדי להורות על ביצוע הצעדים הנדרשים לפי התביעה כדי לאפשר לתובע לקבל את הסעדים אותם תבעו בתובענה הייצוגית.

5.13 במועד הגשת התביעה אין התובע יודע מי הם חברי המינהלה של קגא, אולם, הנתבעת 2, באמצעות מי מתבריה או מהפועלים בשמה ומטעמה, משמשת, הלכה למעשה, כמינהלה בהתאם להוראות החוק.

5.14 הנתבעת 2 מציגה עצמה באתר האינטרנט שלה כדלקמן: "עמיתים הוא הגוף המאוחד המנהל את שמונה קרנות הפנסיה הותיקות שבהסדר: מבטחים, קרן הגמלאות המרכזית, מקפת, קופת הפנסיה לעובדי הדסה, קרן פועלי בניין, קרן פועלים חקלאיים, קרן הגמלאות של חברי אגד וקרן נתיב."

5.15 סעיף 178 (1) לחוק הפיקוח, הקובע את תפקידיו של המנהל המיוחד של הקרן, קובע כדלקמן:

178. מנהל מיוחד ינהל את עסקי הקרן הוותיקה שלה התמנה ויפעל לביצוע הוראות פרק זה ולהגשמת מטרותיו, ובין השאר לביצוע כל אלה:

(1) איתור הנכסים של הקרן, ואם הם אינם מצויים בשליטת הקרן או אינם רשומים על שמה בכל רישום המתנהל על פי דין – העברתם לשליטתה ורישומם על שמה;

5.16 התובע יטען כי הנתבעות לא מילאו את חובתן בהתאם לסעיף 178 לחוק הפיקוח כפי שיפורט להלן.

6. חובה של אגד לקגא

6.1 בטרם עברה קגא לניהולן של הנתבעות 2, 3 הייתה מנוהלת על ידי מנהלים שמונו על ידי אגד ואשר היו אחראים למצבה של קגא כקרן גירעונית.

6.2 בהתאם לתקנון קגא בנוסחו הקודם, לפני התקנון האחד, התחייבה אגד לכסות את חובות הקרן לעמיתה, אולם כפי שהתברר בדיעבד היא לא עשתה כן.

6.3 בהתאם לתקנון קגא בנוסחו הקודם, כבר בתחילת שנות השישים, היה זכאי חבר אגד לפרוש פרישה מוקדמת ולקבל גמלא מהקרן.

6.4 בסעיף 22 להסכם שנחתם בין קגא לבין אגד ואשר צורף לתקנון הקודם של קגא התחייבה אגד לממן את עלות הפרישה המוקדמת, באופן מלא, בהתאם לחישוב אקטוארי המתאים לנתוני הפרישה.

העתק נוסח סעיף 22 של ההסכם בין קגא לאגד שצורף לתקנון קגא מצורף **כנספת 5**.

6.5 למרות התחייבותה כלפי קגא, הוציאה אגד לפרישה מאות עובדים מבלי ששילמה לקגא את עלויות הפרישה שלהם בניגוד להתחייבויותיה.

6.6 בשנת 1984 החליטה הנהלת אגד על ביטול את סעיף 22 בהסכם בין קגא לאגד אשר צורף לתקנון קגא. למרות שביטולו של סעיף זה לא אושר מעולם כדין, לרבות על ידי משרד האוצר, כנדרש, מעולם לא שילמה אגד את חובותיה לקגא, בין בגין הפורשים לפני ביטול הסעיף ובין לאחריו.

העתק פרוטוקול הנהלה של אגד מיום 14/11/84 מצורף **כנספת 6**

6.7 לאור התארכות תוחלת החיים, עדכון נתוני הבסיס לחישובים האקטואריים הוא מרכיב קריטי בהערכת עלויות פנסיוניות. בעוד שלפי נתונים אקטואריים ישנים העלות הפנסיונית נמוכה יחסית (החישוב מתבסס על תוחלת חיים קצרה), הרי שחישוב שייעשה על פי נתונים אקטואריים מעודכנים יתן בהכרח תוצאה של עלות גבוהה יחסית (המתבססת על תוחלת חיים ארוכה). לכן, ביטול התחייבות אגד לשלם לקגא את עלויות הפרישה המוקדמת לפי תחשיבים אקטואריים מעודכנים משמעותה ברורה – הכנסת קגא לגירעון אקטוארי.

6.8 עוד קודם לכן בוצע שינוי נוסף בתקנון קגא בנוגע להתחייבויות אגד כלפי קגא. לפי שינוי זה הושמטה הסיפא של תקנה 29 לתקנון קגא שהתנתה זכות העמיתים לפרוש בפרישה מוקדמת בהתחייבות אגד להבטיח את הכנסות החברה כך שיהיו בתשואה הריאלית של 6.5% לשנה. גם שינוי זה לא אושר כדן על ידי האוצר ועד היום לא ברור על סמך מה ובאיזה אופן בוצע שינוי זה בתקנון.

העתק נוסח מקורי של סעיף לתקנון קגא 29 שהושמט מצורף **כנספת 7**

6.9 העובדה כי אגד לא דאגה לכסות את חובותיה של קגא ולשלם לקגא את הסכומים המתאימים לפי התחייבויותיה לעמיתה, הכריעה את גורלה של קגא להיות קרן גרעונית.

6.10 יתר על כן, במהלך השנים הוציאה אגד מאות עובדים לפנסיה מוקדמת בהתאם לתחשיבים שגויים ומוטים כלפי מטה בשל העובדה שהתבססו על נתונים אקטואריים לא מעודכנים וזאת באופן מכוון ומודע. התוצאה ממהלך זה היתה שאגד חסכה את עלויות העסקתם של אותם פורשים בפרישה מוקדמת וקגא קיבלה על עצמה את ההתחייבות לשלם פנסיה לעובדים אלה עד יום מותם ולשאריהם לאחר מכן מבלי שהיו בידה נכסים שיאפשרו לה לעמוד בהתחייבות זאת. כך, חסכה אגד סכומי עתק שנפלו על כתפיה הדלות של קגא וכאמור, הכריעו את גורלה לבסוף.

6.11 הנה כי כן, לעת פרישתם שילחה אגד את גמלאיה למסע לכיוון אחד בידיעה ברורה ומכוונת שאין לקגא את המשאבים הנדרשים להביא את הגמלאים למחוז חפצם.

6.12 התובע יטען כי הסעיפים הרלוונטים בתקנון קגא ובהסכם הנספח לא בוטלו כדן ולכן ביטולם אינו תקף.

6.13 עוד ביום 25/6/88 שלח חשב אגד דאז, רו"ח גד רכב, מכתב לשר האוצר ושר התחבורה דאז וציין כי אגד חייבת לכסות את הגירעון האקטוארי של קגא.

העתק מכתב חשב אגד, רו"ח גד רכב, מיום 25/6/88 מצורף **כנספת 8**

6.14 הארועים בגינם הפכה קגא לקרן גרעונית ארעו, אמנם, בשנת 1985 ואילך, אולם, רק כאשר יצאה הקרן משליטתם של מנהליה הקודמים, אשר פעלו, ככל נראה ממניעים פסולים (לטובתה של אגד ולא לטובתה של קגא), ולכל הפחות, במבחן התוצאה, באופן רשלני, ניתן היה, לראשונה לפעול למיצוי זכויות הקרן כלפי אגד.

6.15 מהדוחות הכספיים של קגא ל-31/12/2003 עולה כי הגירעון האקטוארי של קגא במועד הסדר הקרנות הוא בסך של 2,784,891,000 (שני מליארד שבע מאות שמונים וארבעה מליון שמונה מאות תשעים ואחד אלף ₪).

העתק דוחות הכספיים של קגא ל-31/12/2003 מצורף **כנספת 9**

- 6.16 בסמוך לאחר מינויו של המנהל המיוחד וכאשר התברר עומק הגירעון האקטוארי של קגא, פנה התובע לנתבעות וביקש כי יפעלו כפי חובתן בדין, יבדקו את טענותיו בדבר חובה של אגד לקגא ויעמדו על זכותה של הקרן בדרישה ותביעה נגד אגד בעניין זה.
- 6.17 בעקבות פניות התובע הזמינו הנתבעות מרו"ח ראובן סוויירי חוות דעת באשר לנוקים וההפסדים שנגרמו לקגא על ידי אגד. רו"ח סוויירי השלים את חוות דעתו ביום 26/4/2007 ומסר אותה לנתבעות.
- העתק חוות דעת של רו"ח ראובן סוויירי מיום 26/4/2007 מצורף **כנספח 10**.
- 6.18 חוות דעתו של רו"ח סוויירי מדברת בעד עצמה וסיכום ממצאיה קובע כי אגד חייבת לקגא סכומים דלקמן:
- 65 מליון ₪ בגין אי תשלום עלויות פרישות מוקדמות לפנסיה בשיעור של 57.5% לפי סעיף 16ה (ה29) עד לשנת 1980
  - 62 מליון ₪ בגין אי תשלום עלויות פרישות מוקדמות לפנסיה בשיעור של 57.5% לפי סעיף 16ה (ה29) בשנים 1980-1982
  - 93 מליון ₪ בגין אי תשלום עלויות פרישות מוקדמות לפנסיה בשיעור של 57.5% לפי סעיף 16ה (ה29) בשנים 1982-1986
  - 660 מליון ₪ בגין הפסד תשואה של קגא.
  - 20 מליון ₪ בגין אי מימון הוצאות קגא.
  - 510 מליון ₪ בגין אי תשלום עלויות רישות מוקדמות בשיעור של 71% בשנים 1980-1985
- 6.19 ס"ה חובה של אגד לקגא לפי חוות דעת של רו"ח סוויירי הוא 1,410,000,000 (מליארד ארבע מאות ועשרה מליון ₪), נכון לחודש 12/2003.
- 6.20 סכום החוב של אגד לקגא משוערך ליום הגשת הבקשה לאישור הוא סך של 2,012,977,012. למרות זאת, ובייחוד לאור ההפרש בין הגירעון האקטוארי בקגא כפי שנתברר לפי הדוחות הכספיים לשנת 2003, לבין החוב הנטען בהתאם לחוות דעתו של רו"ח סוויירי, יטען התובע כי גביית חובות אגד לקגא היתה מונעת את הפיכתה לגרעונית, בשל כל אחד מאלה, לא כל שכן משקלם המצטבר:
- 6.20.1 התובע יטען כי התחייבותה של אגד בהתאם לתקנון קגא ולהסכמים בין קגא לבין אגד היתה לדאוג לכך שכל חובות קגא יכוסו על ידי אגד.
  - 6.20.2 התובע יטען כי ביטול התחייבותה של אגד לכסות את חובות קגא לא אושרה כדין הואיל האוצר לא אישר את שינוי התקנון כפי הנדרש בדין.
  - 6.20.3 חישוב הזכויות האקטואריות מחדש לאור העלאת גיל הפרישה בחוק, הקטין את הגרעון האקטוארי של קגא באופן משמעותי.
  - 6.20.4 התובע יטען כי גם בחוות דעתו של רו"ח סוויירי יש חישוב שגוי הגורם להפחתת סכום החוב של אגד לקגא: בסעיף ב. לסיכום ממצאיו של רו"ח סוויירי חושב סכום החוב של אגד בגין ערבות

לתשואה שנתית של 6.5% עד לשנת 1992 בלבד. זאת למרות, שהיה צורך לחשב גם את חובה של אגד בגין ערבות זאת גם לאחר שנת 1992 הואיל וגם לאחר מועד זה המשיכו (ועדיין ממשיכים) עמיתים שפרשו בפרישה מוקדמת לקבל פנסיה שאמורה היתה להיות מובטחת ב 6.5% תשואה שנתית. התובע יטען כי בכל הליך שינקטו הנתבעות כלפי אגד, עליהן לעדכן את חוות דעתו של רו"ח סווירי בעניין זה. התובע יטען כי לאחר שקיבל לידיו את הדו"ח הוא פנה לרו"ח סווירי שאישר אכן כי בסעיף זה קיים חוב נוסף.

6.21 על כן, יטען התובע, כי ההנתבעות צריכות לערוך תחשיב אקטוארי לאחר גביית החוב מאגד ובתוך התחשבות בכל הגורמים הנ"ל.

7. מחדלן של הנתבעות למצות זכויות קגא כלפי אגד

7.1 לאחר קבלת חוות הדעת אצל הנתבעות, ולמרות האמור בה, השיבו הנתבעות לתובע, בסופו של דבר, כי אין בכוונתן לפעול כלפי אגד, בטענה כי התביעה התיישנה.

 העתק תשובת ב"כ הנתבעות, עו"ד חלד, מיום 30/4/2007 מצורף **כנספח 11**.

7.2 התובע המשיך וביקש ממשרד האוצר להתערב ולהורות לנתבעות לפעול נגד אגד לשם גביית החוב כאמור. בתשובה לפנייתו השיב משרד האוצר, באמצעות מר הראל שרעבי ממחלקת הפנסיה כי אין בכוונת האוצר להתערב הואיל ולטענת האוצר קגא פנתה לאגד בדרישה לתשלום החוב.

 העתק תשובת האוצר מיום 16/12/2009 מצורף **כנספח 12**.

7.3 לאחר שחלפה למעלה משנה מאז תשובת האוצר, ודבר לא ארע: אגד לא שילמה את החוב והנתבעות לא נקטו בהליך כלשהו לגבייתו, פנה התובע לנתבעות, בניסיון אחרון להימנע מהליכים משפטיים, וביקש כי יעמדו על זכותן כלפי אגד בדרישה ו/או בתביעה של החוב הנטען אולם ללא הועיל.

 העתק מכתב ב"כ התובע לנתבעות מיום 6/1/2010 מצורף **כנספח 13**.

7.4 גם עד למועד הגשת בקשה זאת, ולמרות שבסמוך לאחר הגשתה עלולה לחלוף תקופת ההתיישנות אגד לא שילמה את החוב והנתבעות לא נקטו בהליך כלשהו לגבייתו.

7.5 התובע יטען כי עד להעברת קגא לאחריות מנהל מיוחד התקיימו נסיבות הקבועות בחוק ההתיישנות לפיהן לא החל מרוץ ההתיישנות. התובע יטען, כי המועד המוקדם ביותר בו ניתן להתחיל לספור את מרוץ ההתיישנות הוא מועד מינויו של המנהל המיוחד. התובע יטען כי ייתכן שמרוץ ההתיישנות מתחיל אף במועד מאוחר יותר, כאשר התבררו לנתבעות נסיבות החוב אל נכון בחוות דעתו של רו"ח סווירי.

7.6 יחד עם זאת, אם יתברר כי מועד ההתיישנות חלף יתבקש בית הדין הנכבד לחייב את הנתבעות 1 ו-2, ביחד ולחוד, בסכום התובענה הייצוגית עקב מחדלן לפעול בהתאם לסעיף 178(1) לחוק הפיקוח כמפורט לעיל.

7.7 התובע יטען כי לכל אחד מחברי הקבוצה, והוא בתוכה, נגרמו הפסדים ונזקים בזכויות, בסכומים ובשיעורים הנובעים מההבדל בין זכויות חברי הקבוצה לפני

כניסה לתוקפו של התקנון האחד לבין זכויותיהם לאחר הפגיעה בזכויות כתוצאה מהסדר קרנות הפנסיה הותיקות וכניסתו לתוקף של התקנון האחד.

7.8 אין לתובע אפשרות להעריך באופן מדויק את היקף ההפסד והנזק שנגרם לו ממחדלן של הנתבעות. לצורך התביעה מעריך התובע את סכום ההפסד החודשי שנגרם לו משינוי זכויותיו בסכום של כ-300 ₪ לחודש.

7.9 כאמור, במהלך השנים עשה התובע מאמצים רבים לגרום לכך שחובות אגד לקגא ישולמו. במסגרת מאמצים אלה מצורפים לתביעה זאת התכתבויות של התובע, בין בעצמו ובין באמצעות ועד הפעולה להצלת הפנסיה של עמיתי קגא שהקים (להלן – ועד הפעולה), עם גורמים שונים כדלקמן:

7.9.1 מכתבי התובע ו-וועד הפעולה – [נספח 14]

7.9.2 מכתבי עו"ד שוטלנד בשם התובע וגמלאי קגא – [נספח 15]

7.9.3 מכתבי עו"ד לפידות בשם גמלאי קגא – [נספח 16]

7.9.4 מכתבי עו"ד סג"ל בשם גמלאי קגא – [נספח 17]

7.9.5 מכתבי עו"ד פיינברג בשם קגא – [נספח 18]

7.9.6 מכתבי קגא לפני מינוי מנהל מיוחד – [נספח 19]

7.9.7 מכתבי קגא אחרי מינוי מנהל מיוחד [נספח 20]

7.9.8 מכתבי האוצר – [נספח 21]

7.9.9 מכתבי נציב שירות המדינה – [נספח 22]

7.9.10 מכתבי משרד מבקר המדינה – [נספח 23]

7.9.11 מכתב מהמשרד לענייני גמלאים לאוצר ולנתבעות – [נספח 24]

7.9.12 מכתב מחבר הכנסת רן כהן לאוצר – [נספח 25]

7.10 כאמור, עד למועד הגשת הבקשה לאישור בתיק זה לא הצליח התובע או מי מחברי הקבוצה לגרום לנתבעות לפעול נגד אגד לגביית החוב.

8. התביעה של הנתבעות נגד אגד לא התיישנה

8.1 סעיף 22 להסכם שבין קגא לבין אגד שצורף לתקנון קגא (נספח 5) אינו קובע מועד להחזר החוב. בהנחה כי יתברר שסעיף זה בוטל שלא כדין וכי אין תוקף לביטול. למעשה, החזר החוב לא נדרש באופן פורמלי מאגד ולפיכך אין עילת תביעה שהתיישנה.

8.2 המנהל המיוחד לקגא מונה ביום 23/7/2003. במועד זה הופקעו סמכויות ההנהלה הקודמת של קגא ועברו לידי של המנהל המיוחד. עד למועד מינוי המנהל המיוחד היתה קגא, הלכה למעשה, בשליטה של אגד, שכן נציגי אגד בהנהלת הקרן היו למעשה את רוב חברי הנהלת הקרן.

8.3 כל הפעולות שבוצעו בקגא או בין קגא לאגד שתוצאתם הגירעון האקטוארי בוצעו בתוך תרמית או הונאה, שכן קבלת החלטות של קגא שתוצאתן הברורה והמיידיית היא שקגא לא תוכל לעמוד בהתחייבויותיה, כפי שיפורט להלן:

8.3.1 במהלך שנות פעילות הנהלת קגא הקודמת (לפני שהופקעו סמכויותיה והועברו למנהל המיוחד) הסתירה הנהלת קגא באופן מתוכנן ומכוון מעמיתיה את המידע בדבר הגירעון האקטוארי ההולך ומצטבר ובנוסף הסתירה גם את המהלכים שביצעה ואשר הביאו בסופו של דבר לביטול התחייבויותיה של אגד כלפיה.

8.3.2 הגירעון האקטוארי של קגא, למרות שהיה ידוע להנהלת קגא, לא נרשם בספרי הקרן או בדוחות הכספיים שלה ולא בספרי אגד או בדוחות הכספיים שלה. לפיכך, לא היתה כל אפשרות לקבל אסמכתא בדבר קיומו של החוב וסכומו.

8.3.3 רואי החשבון של ברית הפקוח לקואופרציה ביצרנות תחבורה ושירותים אגודה שיתופית בע"מ, אשר ביקרו ואישרו את מאזני אגד, רשמו בדוח הביקורת שלהם בשנת 1988 כי למרות שרשום גרעון במאזן קגא, הם לא קיבלו את המאזן המבוקר של הקרן ולכן לא ציינו את התחייבויות אגד כלפי קגא במאזן אגד.

העתק דף מדו"ח ברית הפיקוח לקואופרציה ביצרנות תחבורה ושירותים אגודה שיתופית בע"מ מצורף כנספח 26.

8.3.4 כך גם במועד קבלת הסמכויות על ידי המנהל המיוחד, לא מצא המנהל המיוחד עדות לקיומו של החוב.

העתק מכתב המנהל המיוחד, משה שגיא, מיום 7/9/2003 מצורף כנספח 27.

8.3.5 כאמור, התובע שימש כמבקר אגד וחברות הבנות של אגד וכן של קגא עד לסוף שנת 1987. כאשר התעורר חשדו של התובע, במהלך תפקידו כמבקר קגא, להתנהלות לא תקינה בהנהלת קגא, והתריע על כך בפני הנהלת אגד, דאגה הנהלת אגד לכך שיסיים את תפקידו כמבקר החברה. כל נסיונותיו של התובע לפעול לתיקון התקלות לאחר סיום תפקידו עלו בתוהו כפי שתואר לעיל.

8.4 לאור האמור אין מנוס מן המסקנה כי הסתרת האמת בדבר חובה של אגד לקגא הייתה הסתרה מכוונת ומתוכננת שכללה השתקה של כל מי שביקש לגלותה וגם בשל כך הגיעה כדי תרמית והונאה.

8.5 מכל מקום ברור כי עד שהופקעו סמכויות הניהול של קגא מידי מנהליה הקודמים לא היה יכול לדעת המנהל המיוחד את העובדות המהוות את עילת התובענה נגד אגד ומדובר באי ידיעה שנסיבותיה לא היו תלויות בו ושאינן בזהירות סבירה לא יכול היה למנוע אותן. לכן, תקופת ההתיישנות מתחילה להיספר לכל המוקדם ביום שבו נודעו למנהל המיוחד העובדות הרלוונטיות אודות התנהלות אגד כלפי קגא – ביום 23/7/2003.

8.6 כאמור, במועד הגשת הבקשה לאישור לא חלפו 7 שנים מיום מינוי המנהל המיוחד ולכן במועד הגשת הבקשה לאישור אין התיישנות של תביעת המנהל המיוחד נגד אגד.

8.7 ייתכן שגם לאחר מועד זה, לאור ההנחה כי למנהל המיוחד נדרש זמן ללימוד החומר, לא תחלוף תקופת ההתיישנות.

8.8 לחילופין, יטען התובע כי המדינה ידעה על הגירעון האקטוארי בקגא אולם נמנעה מלפעול נגד קגא ו/או לפעול כפי חובתה בהסכמים שנחתמו בין המדינה לבין אגד.

העתק הסכמים בין המדינה לבין אגד משנת 1987 ו-1989 והתכתבות בעניינם מצורף **כנספת 28.**

9. עילות התובענה הייצוגית וסעדיה

9.1 התובע יטען כי העובדה שהנתבעות לא פעלו למצות את זכויותיה של קגא כלפי אגד (להלן – "המחדל") מהווה מחדל שלא כדין כפי שיפורט להלן.

9.2 התובע יטען כי התקנון האחיד מהווה הסכם בין הנתבעות לבין חברי הקבוצה.

9.3 התובע יטען כי הנתבעות הפרו את ההסכם בינן חברי הקבוצה בכך שבמחדלן, הפרו את חובת הנאמנות שיש להן כלפי עמיתיהם.

9.4 התובע יטען כי לנתבעות חובת נאמנות מוגברת וחובת תום לב כלפי עמיתי הקרן.

9.5 התובע יטען כי במחדלן הפרו הנתבעות את חובת הנאמנות ואת חובת תום הלב בקיום הוראות התקנון, המהווה הסכם בין הנתבעות לבין חברי הקבוצה.

9.6 התובע יטען כי המחדל מהווה הפרת חובה תקוקה (סעיף 78(1) לחוק הפיקוח).

9.7 התובע יטען כי אלמלא המחדל היתה קגא מאוזנת ולא היה צורך לכלול אותה בהסדר הקרנות הגרעוניות ולפגוע בזכויות חברי הקבוצה.

9.8 התובע יטען כי המחדל מהווה רשלנות מצדן של הנתבעות הואיל והנתבעות הפרו את חובת הנאמנות כלפי חברי הקבוצה והפרה זאת גרמה לחברי הקבוצה נזקים.

9.9 התובע יטען כי שקילת סכום הנזקים וההפסדים שנגרמו לחברי הקבוצה כתוצאה מהכרזתה של קגא כקרן גרעונית וכן סכום החוב הנטען כלפי אגד הנסמך על חוות דעת שהוזמנה על ידי הנתבעות אל מול ההוצאות והטרחה הכרוכות בהגשת התביעה וסיכוייה מביאים למסקנה חד משמעית כי חובתה של הנתבעת לנקוט את כל ההליכים הנדרשים למיצוי זכותה של קגא כלפי אגד.

9.10 לאור האמור לעיל, יתבקש בית הדין הנכבד לחייב את הנתבעות כדלקמן:

9.10.1 למצות את זכויותיה של קגא נגד אגד על ידי הגשת תביעה משפטית וניהולה עד לקבלת פסק דין סופי חלוט בערכאה סופית (להלן – "פסק הדין").

9.10.2 אם יזכו הנתבעות בפסק הדין, לפעול לגביית זכיותן בהתאם לפסק הדין.

9.10.3 לאחר קבלת הסכומים אם וכאשר ייפסקו בפסק הדין לערוך בדיקה אקטוארית באם הקרן גרעונית ואם יימצא כי הקרן מאוזנת, להחזיר לתוקף את תקנונה הישן, ולחילופין, בשינויים המחויבים על פי כל דין.

9.10.4 לחילופין, או אם ייפסק בפסק הדין כי תקופת ההתיישנות חלפה לאחר שקיבלו הנתבעות את קגא לאחריותן, לחייב את קגא לשלם לחברי הקבוצה את כל ההפסדים שנגרמו לחברי הקבוצה בגין המחדל.

לשם כך, לחייב את הנתבעות לשלם לחברי הקבוצה תוספת לפנסיה בסכומים ובשיעורים המהווים את ההפרש בין הפנסיה שהיתה משולמת לתובעים אלמלא הוכרזה קגא כקרן גרעונית.

10. העילה הקבוצתית

10.1 מעצם מהות העילה בתובענה הייצוגית ברור כי עלת התביעה האישית מתקיימת בכל עמיתי הנתבעת, שכן כל שינוי בתקנון הנתבעות יחול כל אחד מחברי הקבוצה.

10.2 התובע מעריך את מספר עמיתי הנתבעת 1 בכ- 5,200 עמיתים בפנסיה ועוד כ-1,500 עמיתים שעדיין לא פרשו ובס"ה כ-6,700 עמיתים.

10.3 קבלת התובענה הייצוגית תהיה לטובת כל חברי הקבוצה הואיל ומדובר במנגנון ניהול זכויות אחיד המבוסס על תקנון אחד לכל עמיתי הקרן וכל שינוי בחישוב הזכויות שיעשה לטובת העמיתים, יבוצע, על פי החוק והפסיקה, באופן אחיד ושוויוני לכל עמיתי הקרן.

10.4 למרות שסכום החוב של אגד לקגא הוא סכום גדול הרי שהפגיעה הכספית בכל עמית היא קטנה יחסית והתובע מעריך אותה בכ-300 ₪ לחודש המהווים פחות מ-5% מערך הפנסיה החודשית שלו העומדת כיום על סך של כ-7,500 ₪.

10.5 למען הסר ספק ולשם הזהירות בלבד יובהר, כי כל עלות התביעה הייצוגית מתקיימות גם אם קגא תשאר גרעונית בעקבות גביית החוב מאגד שכן סכום גביית החוב יתווסף לכספים שמיועדים לכיסוי התחייבויות קגא לעמיתה וישמש אותם בחישובים האקטואריים לפיהם יותאמו סכומי הפנסיה שלהם בהתאם למצבה האקטוארי של הקרן, בהתאם לתקנון האחיד ולסכום המיועד לקגא לפי חלוקת כספי הסיוע הממשלתי.

העתק מכתב האוצר מיום 8/1/2006 בדבר חלוקת כספי הסיוע הממשלתי בין הקרנות מצורף כנספח 29.

11. חוק תובענות ייצוגיות – סמכות ואפשרות להגשת תובענה ייצוגית

11.1 סעיף 4(א) לחוק תובענות ייצוגיות קובע מי רשאי להגיש תובענה ייצוגית.

"4. (א) אלה רשאים להגיש לבית המשפט בקשה לאישור תובענה ייצוגית כמפורט להלן:

(1) אדם שיש לו עילה בתביעה או בענין כאמור בסעיף 3(א), המעוררת שאלות מהותיות של עובדה או משפט המשותפות לכלל החברים הנמנים עם קבוצת בני אדם – בשם אותה קבוצה;"

11.2 סעיף 3(א) לחוק תובענות ייצוגיות קובע:

"3. (א) לא תוגש תובענה ייצוגית אלא בתביעה כמפורט בתוספת השניה או בענין שנקבע בהוראת חוק מפורשת כי ניתן להגיש בו תובענה ייצוגית;.."

11.3 בהתאם לסעיף 2. לתוספת השנייה לחוק תובענות ייצוגיות ניתן להגיש תובענה ייצוגית של עמית נגד מבטח או חברה מנהלת.

2. תביעה נגד מבטח, סוכן ביטוח או חברה מנהלת, בקשר לענין, לרבות חוזה ביטוח או תקנון קופת גמל, שבינם לבין לקוח, לרבות מבוטח או עמית, בין אם התקשרו בעסקה ובין אם לאו.

11.4 התובע יטען כי הנתבעת 1, היא קופת גמל ו/או מבטח ו/או חברה מנהלת כאמור בסעיף 2 לתוספת השנייה בחוק תובענות ייצוגיות כאמור ועניינה של התביעה הוא עניין שבין עמית לבין הקופה לרבות בקשר לתקנונה של הנתבעת 1 שהוא תקנון קופת גמל.

11.5 סעיף 24(א)(3) לחוק בית הדין לעבודה, תשכ"ט-1969 קובע כי תביעת עמית נגד קופת גמל היא בסמכות בית הדין האזורי לעבודה.

(3) תובענות של חברים או חליפיהם או של מעבידים או חליפיהם נגד קופות-גמל, כמשמעותו בחוק הגנת השכר, תשי"ח-1958, או תובענות של קופות-גמל נגד חבריהן או חליפיהם או נגד מעבידים או חליפיהם, הכל אם התובענות נובעות מהחברות בקופות או מחבותם של מעבידים לקופות, לפי הענין, וכן כל תובענה לקצבה הנובעת מיחסי עובד ומעביד;

12. השאלות המשותפות לחברי הקבוצה

התובענה מעוררת שאלות מהותיות של עובדה או משפט המשותפות לכלל חברי הקבוצה, ויש אפשרות סבירה שהן יוכרעו בתובענה לטובת הקבוצה, ואלה הם:

12.1 האם קיים חוב של אגד לקגא.

12.2 אם כן – האם לקגא יש עילת תביעה כלפי אגד.

12.3 אם כן – האם עילת התביעה של קגא כלפי אגד התיישנה לפני העברת קגא לניהול מיוחד.

12.4 אם לא – האם תפקידן של הנתבעות לתבוע את אגד על יסוד עילת התביעה של קגא כלפי אגד.

12.5 אם כן – האם עילת התביעה של קגא כלפי אגד התיישנה לאחר העברת קגא לניהול מיוחד.

12.6 אם כן – האם לנתבעות אחריות כלפי חברי הקבוצה בגין התיישנות עילת התביעה שיש לנתבעות.

12.7 אם כן – מהו סכום הפיצוי שעל הנתבעות לשלם לחברי הקבוצה בגין איבוד עילת התביעה כלפי אגד.

13. סעד אחיד לכל חברי הקבוצה

13.1 הואיל והסעד הראשוני בתביעה זאת הוא כי הנתבעות ידאגו למיצוי זכויות קגא כלפי אגד, מדובר בסעד אחד ואחיד המתאים באופן מובהק להידון כתובענה ייצוגית.

13.2 אולם, גם לגבי הסעד החלופי של פיצוי חברי הקבוצה בגין מחדלי הנתבעות הוא סעד אחיד. חישוב הזכות הפנסיונית לעמית, הגם שהיא משתנה מעמית אחד למשנהו, הוא חישוב אחיד בהתאם להוראות תקנון.

13.3 למעשה, חישוב זכויות עמית לפי הנתונים האישיים שלו הוא דבר שנעשה כבשיגרה אצל הנתבעות. זהו תפקידן, זו מומחיותן והבדלים בין עמיתים אינם מהווים מכשול בחישוב זכויות.

13.4 הסעד לו עותר התובע עברו ועבור שאר חברי הקבוצה הוא בסעד משותף ואף זהה עבור כל אחד מחברי הקבוצה: כך לדוגמא, חיוב הנתבעת בתשלומי פנסיה בשיעור קבוע וזהה לכל חברי הקבוצה - 6%. כפי שנקבע בעניין בן שלמה:

"במקרה דנן, הסעד הכספי הנתבע בגין אי ביצוע הפרשות המשיבה לתגמולים הינו בשיעור של 6% מהשכר ששולם לחברי הקבוצה. היינו, סעד כספי המחושב על בסיס שווה לכל חברי הקבוצה. משכך, נמצא כי קיימת זהות בסעד הכספי הנתבע עבור כל חברי הקבוצה ולפיכך ראויה התביעה להתברר כתובענה ייצוגית. לכך יש להוסיף, את העובדה כי לא קיים קושי ממשי בחישוב הסעד הכספי המגיע לכל אחד מחברי הקבוצה מן הטעם שכל הנתונים הדרושים לחישוב נמצאים בטופס ריכוז המשכורות של כל אחד מהם."

עב 9528/07 (בש"א 010440/06) סיגל בן שלמה נגד ב.ג. מוקד אבטחה בע"מ, (פורסם בנבו).

13.5 ככל שמדובר בשונות הטבועה בין עובדים במסגרת מקום העבודה (תקופת עבודה, מספר שעות עבודה, שיעור משרה וכו') הרי שאם יש תביעות ייצוגיות בבתי הדין לעבודה כפי שהורה החוק, אין ההבדלים הטבועים בין העובדים מהווים נימוק מדוע אין לנהל תובענה כייצוגית.

13.6 כך קבע בית הדין הארצי לעבודה בעניין שחק²:

"אכן, קיומו של צורך בבירור סוגיות עובדתיות שונות בקשר עם כל אחד מן התובעים בקרב קבוצת המעוניינים מצביע על כך, כי תובענה ייצוגית איננה הדרך היעילה להכרעה במחלוקת. אלא שכלל שהשוני בין תובעים בקבוצת "מעוניינים" מתבטא בתקופת עבודה, בהיקף משרה או בשיעור השכר, ספק אם הוא צריך לשקול כשלעצמו, לעניין אישור התובענה כתובענה ייצוגית. זאת ולו מן הטעם, ששוני זה הינו שוני מובהק וטבוע בקבוצות "מעוניינים" בתחום משפט העבודה. וממילא, משהתאפשר על פי החוק להגיש תובענות ייצוגיות של עובדים כנגד מעסיקהם, כי אז יש קושי בהסתמכות עליו, כשלעצמו, כמועג אישור תובענה כתובענה ייצוגית."

13.7 וזו לשון סעיף 8(א)(1) לחוק תובענות ייצוגיות:

"(א) בית המשפט רשאי לאשר תובענה ייצוגית, אם מצא שהתקיימו כל אלה:

(1) התובענה מעוררת שאלות מהותיות של עובדה או משפט המשותפות לכלל חברי הקבוצה, ויש אפשרות סבירה שהן יוכרעו בתובענה לטובת הקבוצה;"

13.8 ההלכה המושרשת בעניין זה הינה, כי אין כל צורך בקיומה של זהות מוחלטת בין השאלות העובדתיות והמשפטיות המתעוררות לגבי כל אחד ואחד מחברי הקבוצה

² עע 246/09 רונן תורגימן נ' שחק אבטחה ושירותי משרד בע"מ (פורסם במאגר נבו)

המוצעת ודי בכך שהשאלות המשותפות מהוות מרכיב מהותי בהתדיינות. המבחן לעניין זה יהיה מבחן העיקר והטפל [עניין טצת לעיל; ע"א 1977/97 ברזני נ' בזק החברה הישראלית לתקשורת בע"מ, פ"ד נה(4) 584, 612; ת"א 117/92, 19/92 (המ' 138/92, 948/92) זת חברה ליעוץ כלכלי בע"מ נגד חברת טבע תעשיות פרמצבטיות בע"מ פ"מ מ"ו (2) 183, 201].

13.9 בהחלט אפשר וסביר שבין חברי הקבוצה השונים והמפוזרים לבין הנתבעות תהיינה מחלוקות נוספות. דרישת זהות מוחלטת תסתור את תכלית החקיקה שנועדה להגן על ציבור העובדים המפוזרים שכוחם כבודדים מול המעסיק הוא קטן:

"גישתם של המשיבים אינה מתיישבת עם הוראת סעיף 54ב(1) לחוק. הסעיף דורש קיומה של אפשרות סבירה "ששאלות מהותיות של עובדה ומשפט המשותפות לקבוצה" יוכרעו במסגרת התביעה. "שאלות משותפות" נאמר - ולא "כל השאלות המשותפות". דרישת הזהות המוחלטת סותרת את תכליתו של פרק ט1 לחוק, הבא לאפשר למשקיעים קטנים ומפוזרים להשתמש בכלי דיוני יעיל לצורך הגנת האינטרסים שלהם. ברי, כי בכל קבוצה גדולה של תובע, המפוזרים ברחבי הארץ, כשהדבר היחיד המייחד אותם הוא השקעתם בניירות הערך של חברה מסוימת, יתעוררו לפחות שאלות עובדתיות שונות, ובפרט שאלות מהסוג שבאי-כוח המשיבים טרחו לפרט בסיכומיהם, כגון השאלה "הקריטית": "באיזה שעה קרא התובע את הידיעות העסקיות בעיתון" (סעיף 219 לסיכומי המשיבים).

ת.א. (ת"א) 19/92 המ' 138/92 זת חברה ליעוץ כלכלי בע"מ ואח' נ' טבע תעשיות פרמצבטיות בע"מ ואח', פ"מ תשנ"ו(2) 183.

13.10 בענייננו, התביעה הייצוגית מעלה שאלות שבעובדה ובמשפט שהן משותפות ואחידות לכל חברי הקבוצה. שאלות אלה מהוות את החלק המהותי והמשמעותי של התביעה. השאלות הכרוכות בחישוב, פרטני לכל חבר קבוצה, אם כלל יעלו בתיק זה, הינן טפלות ובעלות משקל נמוך.

13.11 מכל מקום, השונות בין חברי הקבוצה, אם וככל שקיימת, היא שאלה שבעובדה הדורשת הוכחה במסגרת התביעה הייצוגית עצמה. עמד על כך בית המשפט המחוזי בעניין בש"א (ת"א) 102262/98 המועצה הישראלית לצרכנות נ' החברה המרכזית לייצור משקאות קלים, דינים מחוזי, לב(6) 834 (עמ' 8):

"כל טענות המשיבה המצביעות על שוני בין התובע אינן אלא טענות הגנה שעליה החובה לטעון אותן בפרוט ולהוכיחן. טענות התובע פשוטות וברורות: הם קנו מוצרי המשיבה, אספו אותיות ושלחו אותן. בכך נבדלות עובדות תיק זה מאלו שנדונו בעניין מלק (ת"א 375/94 המר' 2803/94 מלק ואח' נ' B-G Assistance דינים מחוזי לב (1) 354) ומעניין פלאפון שם קבעתי שאיני רואה אפשרות לאשר כקבוצה מספר בלתי ידוע, ולו גם מרובה של יחידים שכל אחד מהם עשוי להיות מוטעה בנסיבות אחרות. (ת"א (ת"א) 216/96 המר' 2617/96 גרפי נ' פלאפון). גם אם בית המשפט יידרש לאחר אישור התובענה לשמיעת ראיות פרטניות בהתייחס לכל תובע ותובע, איני מסכים עם טענת המשיבה לפיה מתקיים הכלל הנוהג במשפט האמריקאי - (Lack of Manageability) לפיו ניהול התביעה הוא בלתי אפשרי ובלתי יעיל. כאמור השאלות המשפטיות המשותפות עולות במשקלן על השאלות שאינן משותפות. הכלל הוא שהגשת תביעת ייצוג קבוצתית אינה פסולה רק בשל הצורך להכריע בשאלות הלא משותפות..."

13.12 **בראש ובראשונה, חוק תובענות ייצוגיות אינו מציב כל תנאי בדבר זהות הסעד לצורך בחינת קיומם של התנאים לאישור התובענה כייצוגית.** שנית, גם אם בעבר נהוג היה לסבור כי קיים כלל כאמור לצורך אישור תובענה כייצוגית על בסיס תקנה 29 לתקנות סדר הדין האזרחי, הרי שדרישה זו ננטשה על ידי הפסיקה העדכנית, כפי שיפורט להלן. **שלישית, הוראת סעיף 8(א)(1) לחוק תובענות ייצוגיות קובעת במפורש, כי נדרשות שאלות משותפות, ולא זהות לחברי הקבוצה. רביעית, גם ההלכה פסוקה בנושא זה הינה הפוכה בתכלית לנטען על ידי הנתבעת. אדרבה, אין כלל צורך בזהות הסעדים. כבר נפסק לא אחת, כי עצם קיומו של מרכיב אישי בעילתם של חברי הקבוצה, המחייב, לכאורה, בחינה נפרדת לגבי כל אחד מחברי הקבוצה, אין בו כדי לחייב את המסקנה שהתובענה הייצוגית הכספית איננה הדרך המתאימה להכרעה במחלוקת.**

13.13 כך נקבע לעניין תובענה ייצוגית בגין פרט מטעה בתשקיף לפי חוק ניירות ערך, תשכ"ח-1968 [ר' דברי כב' הנשיא ברק ברע"א 4556/94 טצת נ' זילברשץ, פ"ד מט (5) 774, בעמ' 783]; וכך נקבע גם לעניין תובענה ייצוגית לפי חוק הגנת הצרכן [ר' דברי כב' השופטת שטרסברג-כהן בע"א 1977/97 ברוזני נ' בזק החברה הישראלית לתקשורת, בע"מ פ"ד נה (4) 584, בעמ' 611. באותה פרשה היתה אמנם כב' השופטת שטרסברג-כהן בדעת מיעוט, אך לא בנקודה זו].

13.14 בהתאם להלכה פסוקה זו, גם פסקו ערכאות מחוזיות בשורה ארוכה של החלטות. ראה ת.א. (ת"א) 382/96 מדינת ישראל נ' דוברט לנגברט ואח' תקדין מחוזי 96 (3), 21919:

"נזק מעין זה, כך מוסיף המינהל וטוען, תלוי בתנאי האשראי שהיה משיג כל חוכר וחוכר באותה עת בבנק שלו. לפיכך, אפילו תתקבל טענת ההטעיה, הרי שהדבר יצריך שמיעת ראיות פרטניות לצורך קביעת הנזק, המשתנה מחוכר לחוכר, והליך התובענה הייצוגית יהפוך למסורבל ומסובך. מכאן מבקש המינהל להסיק, כי הליך התובענה הייצוגית איננו מתאים לבירור העילה על פי סעיף 2 לחוק הגנת הצרכן.

דעתי שונה.

...

אמנם, שיעור הנזק האישי שנגרם לכל אחד מחברי הקבוצה אינו זהה, וזאת בשל דמי ההיוון השונים ובשל התפלגות החוכרים בשני המבצעים למסלולי תשלום שונים. אך נזק אישי זה ניתן לחישוב פשוט על בסיס הנתונים המצויים באמתחתו של המינהל, וכן בדרך הקבועה בתקנה 9(א) לתקנות הגנת הצרכן (סדרי דין לענין תובענה ייצוגית, תשנ"ה-1995).

ת"א (חיפה) 11097/97 חיים דדון נ' מינהל מקרקעי ישראל (פורסם בנבו):

"אכן, סביר להניח כי סכומי המע"מ ששולמו על ידי כל אחד מן הרוכשים יהיו שונים במעט זה מזה. אך איני רואה כל קושי בעובדה זו: חזקה על המינהל כי יודה ויאשר את סכומי המע"מ שבמחלוקת ששולמו על ידי כל אחד מן הרוכשים. אין ספק שמדובר בעניין מתועד כהלכה. ממילא, על כן, לא יהיה כל צורך בגביית ראיות לעניין זה והמחלוקת תשאר מחלוקת משפטית בלבד.

סבורני כי מקרה זה מתאים מאין כמותו לשימוש בתקנה 29:

מדובר בעילת תביעה זהה לכל רוכשי המגרשים, ולגבי כולם מתעוררות אותן שאלות עובדתיות ומשפטיות;

מדובר בקבוצה מוגדרת וידועה של 163 רוכשי מגרשים;

וכאמור, צפוי אמנם שהסעד שהרוכשים יהיו זכאים לו (היינו, החזר תשלומי המע"מ) יהיה שונה מרוכש אחד למשנהו, אך יש להניח ששיעור

המע"מ ששולם על ידי כל אחד מן הרוכשים לא יהיה כלל במחלוקת.
בנסיבות אלה, נראה כי ניהול התובענה כתובענה ייצוגית הוא הדרך
היעילה וההוגנת ביותר להכרעה במחלוקת שבין הצדדים."

ת.א. 2328/99 בש"א 55854/99 חגי טיומקין נ' עיריית תל-אביב
(פורסם בנבו):

"הסעד המבוקש הינו אחד – קרי השבה. התוצאה הכספית של ההשבה
לגבי כל אחד ואחד מחברי הקבוצה יכולה להיות שונה.

...

אין צורך בהוכחת נזק ספציפי לכל אחד; אין גם קושי באיתור סכומי
ההשבה. מידע כזה מצוי לבטח במאגרי המחשב של העיריה, וביכולתה
להפיק דו"ח פשוט מן המחשב."

ת.א. (ת"א) 1690/01 יעל ומשה רונן נ' עיריית בת ים (פורסם בנבו):

"חוסר זהות בסכום שלהשבתו יהיה זכאי כל אחד מהנמנים על הקבוצה,
אינו משמש מניעה מהכרה בתובענה כייצוגית. היה ותיקבע הזכות
להשבה ניתן יהיה לדון, אם יהיה צורך בכך, בסכום שלו זכאי כל אחד
מהנמנים על הקבוצה."

13.15 ראה גם החלטה בהקשר הספציפי של חוק תובענות ייצוגיות, המדגימה כי לפי
חוק זה אין כל צורך ו/או תנאי לזהות בסעד הכספי המבוקש. ת.א. (ת"א)
2286/03 בש"א 21100/03 טודבתיאן נ' הנקל סוד (פורסם בנבו):

"בנסיבות אלו: אין הצדקה כלכלית לכל אחד מהנפגעים לנהל תובענה
אישית כנגד המבקשת, ואין כל הצדקה עניינית לניהול מספר רב של
הליכים משפטיים סביב אותה "הטעיה". כך, אף אם כל אחד מהנתבעים
יתבע סעד השונה במקצת מזה המבוקש על ידי חברו, מחמת שוני
במחיר בו נמכר המוצר (הן באריזה הישנה והן באריזה החדשה) בין
נקודות מכירה שונות."

13.16 בדומה לעיקרון שנקבע בעניין לנגברט הנ"ל, לפיו יכול כל חבר קבוצה להוכיח את
תביעתו האישית ואת סכומה המדויק בדרך הקבועה בתקנות הגנת הצרכן –
באמצעות תצהיר – קובע סעיף 20(א)(2) לחוק תובענות ייצוגיות, כי יכול בית
המשפט, לאחר שאושרה התובענה כייצוגית, להורות כי כל חבר קבוצה יוכיח את
זכאותו לסעד המבוקש. הוראת סעיף 20(ב)(1) לחוק תובענות ייצוגיות מוסיפה
וקובעת כי רשאי בית המשפט להורות כיצד תוכח זכאות זו.

13.17 נמצאנו למדים, לא זאת בלבד שאין כל דרישה לסעד כספי זהה, הרי שחוק
תובענות ייצוגיות עצמו מניח ומתייחס לאפשרות כי כל חבר קבוצה יצטרך להוכיח
את זכאותו לסעד המבוקש, בנפרד. מכאן, לא ניתן לומר כי אפשרות אִנְתָּה צפה
במפורש חוק תובענות ייצוגיות, שוללת את ייצוגיותו של ההליך.

13.18 כך נקבע במפורש בבית המשפט העליון בעניין רע"א 4556/94 טצת ואח' נגד
זילברשץ ואח' פ"ד מט (5) 774, בעמוד 778]:

"במהלך התובענה הייצוגית, ולאחר השלב הקבוצתי שבו הוכרעו
השאלות המשותפות לכל הקבוצה, ניתן לעבור לשלב אינדיווידואלי, שבו
יוכרעו שאלות שהן אינדיווידואליות לכל אחד מבני הקבוצה, אם שאלות
אלה מתעוררות. כך, למשל, גם אם החובה המופרת היא אחת, והיא
מעוררת שאלות משותפות של עובדה ומשפט, ייתכן שהנזק שנגרם
למספר בעלי מניות שונה מהנזק שנגרם לאחרים."

13.19 לאור הפסיקה כמפורט לעיל, ולפי הגדרת הקבוצה בבקשת האישור, אין חשיבות לשוני בין חברי הקבוצה. אין חשיבות לשוני בין תקופות העבודה השונות של העובדים או בשיעור הפנסיה הקיימת ובסכומה.

13.20 לאחר הכרעה בשאלות העקרוניות המשותפות לכל חברי הקבוצה בתובענה הייצוגית, חישוב הסעד המגיע לכל אחד מחברי הקבוצה יהיה פעולה אריתמטית פשוטה ומהירה המבוצעת מדי שעה בשעה אצל הנתבעות.

13.21 כל הנתונים הדרושים לבדוק את הפיצוי המגיע לחברי הקבוצה קיימים בידי הנתבעות והן יכולות להפיק אותם בלחיצת כפתור.

13.22 ההלכה המנחה של בית משפט העליון בעניין זהות הסעד נפסקה בפסק הדין ע"א 345/03 רייכרט נ' שמש (פורסם ב"נבו"), במסגרתה קבע בית המשפט העליון כי קביעת נוסחה כללית המתבססת על בדיקת ספריו של הנתבע, הינה דרך פשוטה ויעילה לניהול ההליך הייצוגי:

"אכן, ברוב המקרים, ניתן יהיה להוכיח את נזקם של חברי הקבוצה בפשטות, למשל, על-ידי קביעת נוסחה כללית באמצעות חישוב נזקו האינדיבידואלי של כל אחד מחברי הקבוצה על בסיס נתונים עובדתיים שאינם שנויים במחלוקת או נתונים עובדתיים הניתנים להוכחה פשוטה. למשל, באמצעות בדיקת ספריו של הנתבע, בדיקת מספר העסקאות או הפעולות המעורבות וכדומה."

13.23 חוק תובענות ייצוגיות קובע את אופן ניהול התובענה הייצוגית לאחר אישור הבקשה³. אופן ניהול ההליך הקבוע בחוק תובענות ייצוגיות ובדיקת הוכחות החוב על ידי "ממונה"⁴ זהה, למעשה, לבדיקת תביעות חוב והכרעה בהם על ידי בעל תפקיד⁵ במקרה של פירוק חברה, עניין המתבצע כדבר של שגרה לצורך הכרעה בזכויות עובדים לצורך תשלום על ידי המוסד לביטוח הלאומי⁶ במקרה שהמעביד נמצא בהליכי חדלות פירעון. בעלי תפקיד רבים, כאמור, עושים עבודתם נאמנה ומאשרים תביעות חוב של עובדים בעילות שונות ומגוונות (שכר, חופשה, הבראה, ולאחרונה גם הודעה מוקדמת ופנסיה)⁷ ועובדים אלו מקבלים את התשלומים המגיעים להם מהמוסד לביטוח לאומי כעניין שבשגרה ואיש לא יעלה על הדעת לטעון, כי אין באפשרות בעל תפקיד לבצע עבודתו הואיל ועובדי החברה רבים או כי העובדים עבדו תקופות שונות, בהיקף משרה שונה, או כי הסכומים המגיעים לכל עובד שונים. אם הדבר אפשרי בהליכי חדלות פירעון קל וחומר שהוא אפשרי במקרה הנדון בו העילות מוגדרות מלכתחילה ומללי החישוב של הסעד ידועים וקבועים מראש.

14. תובענה ייצוגית היא הדרך היעילה וההוגנת להכרעה במחלוקת

תובענה ייצוגית היא הדרך היעילה וההוגנת להכרעה במחלוקת בנסיבות הענין מכל אחד ואחד מהשיקולים הבאים לא כל שכן ממשקלם המצטבר:

14.1 התובענה הייצוגית היא הדרך היחידה בה יקבלו חברי הקבוצה את זכויותיהם. לפיכך, בהכרח, זו היא גם הדרך היעילה וההוגנת ביותר.

14.2 התובענה הייצוגית תאפשר הכרעה לטובת חברי הקבוצה אשר חלקם כלל אינם מודעים לזכויות הנטענות בתביעה ובבקשה זאת.

³ סעיף 20 לחוק תובענות ייצוגיות

⁴ סעיף 20(ב) לחוק תובענות ייצוגיות

⁵ כונס נכסים, מפרק זמני, או מפרק קבוע

⁶ פרק חי לחוק הביטוח הלאומי (נוסח משולב), תשנ"ה-1995 - ביטוח זכויות עובדים בפשיטת רגל ובפירוק תאגיד

⁷ פ"ק 423-08 המוסד לביטוח לאומי נ' עלי חליל מיום 13/11/2008 (פורסם במערכת נט- המשפט)

- 14.3 מספר חברי הקבוצה גדול ופיזורם רב. בייחוד בהתחשב בעובדה שחברי הנתבעת הם עמיתים בפנסיה ואינם מרוכזים במקום עבודה אחד אלא מפוזרים בהתאם למקום מגוריהם ואינם נפגשים באופן סדיר.
- 14.4 לכל אחד מחברי הקבוצה קיימת חוסר כדאיות בניהול הליך משפטי נפרד הואיל והוא צפוי להוצאות וטרחה רבים יחסית לסכום העילה האישית. הדברים נכונים במיוחד לאור מורכבותו של הליך זה.
- 14.5 כאמור, למרות שסכום החוב של אגד לקגא הוא סכום גדול הרי שהפגיעה הכספית בכל עמית היא קטנה יחסית והתובע מעריך אותה בכ-300 ₪ לחודש המהווים פחות מ-5% מערך הפנסיה החודשית שלו העומד כיום על סך של כ-7,500 ₪. הדברים נכונים שבעתיים כאשר מדובר בסכום תביעה המהווה זכות פנסיונית עתידית מותנית.
- 14.6 מאידך גיסא, גם אם היו עובדי הנתבעת עומדים על זכותם ונוקטים הליכים משפטיים נפרדים כנגד הנתבעת היה הדבר גורם עומס מיותר על בית הדין הנכבד לעומת דיון אחד ומאוחד בשאלות המשותפות לכל חברי הקבוצה כמפורט לעיל.
- 14.7 יתר על כן, נקיטת הליכים נפרדים היתה עלולה לגרום, לפסיקה סותרת של בית הדין הנכבד.
- 14.8 לאישורה של תביעה זו כייצוגית יש השלכות חברתיות רחבות והיא הולמת את מטרותיה הלאומיות של החברה הישראלית בכלל כתברה נאורה ואת האינטרסים הציבוריים של מדינת ישראל בשמירת ביטחונם הסוציאלי של אזרחיה, לרבות מכוח חוק העבודה המגן.
- 14.9 אישורה של התביעה כייצוגית יגרום להפסקת מרוץ ההתיישנות בתביעות האישית של חברי הקבוצה.
- 14.10 היעדרות בית הדין הנכבד לבקשה זו תקדם את מטרת החקיקה בתובענות ייצוגיות והן את מטרות החקיקה בתחום יחסי העבודה בכלל ובתחום הפנסיה בפרט.
- 14.10.1 אישור התובענה כייצוגית יאפשר זכות גישה לבית הדין, לאוכלוסיות גמלאים המתקשה בדרך כלל לעמוד על זכויותיה ולפנות לבית המשפט כיחידים.
- 14.10.2 אישור התובענה כייצוגית יקדם מאוד את אכיפת הדין והנורמה הראויה כמפורט בעילות התובענה ויתרום רבות להרתעה מפני הפרתן.
- 14.10.3 אישור התובענה כייצוגית היא למעשה הדרך היחידה העומדת בפני חברי הקבוצה – רובה ככולה – שתאפשר להם לקבל סעד הולם בגין הפגיעה שנפגעו זכויותיהם הפנסיוניות;
- 14.10.4 אישור התובענה כייצוגית היא למעשה הדרך היחידה לקיים ניהול יעיל, הוגן וממצה של תביעות חברי הקבוצה כלפי הנתבעות.
- 14.11 עניינם של כלל חברי הקבוצה ייוצג וינוהל בדרך הולמת הן על ידי התובע והן על ידי באי כוחו:

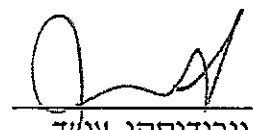
- 14.11.1 לתובע עילה אישית נגד הנתבעת. התובע נפגע פגיעה אישית עקב מחדלי הנתבעת המאפשרת לו הזדהות מלאה עם הקבוצה לגבי אותה פגיעה, הן מבחינה עובדתית הן מבחינה משפטית והן מבחינה רגשית.
- 14.11.2 לתובע ולקבוצה זהות אינטרסים מלאה לגבי עילות התביעה.
- 14.11.3 למבקש אמונה שלמה בצדקת התביעה והוא בעל נכונות ונחישות לקיים את ההליך המשפטי.
- 14.11.4 לב"כ התובע ותק ונסיון מקצועי הן בתחום דיני עבודה והפנסיה והן בתחום ניהול הליכים משפטיים מורכבים בכלל והתביעות הייצוגיות בפרט. לב"כ התובע נסיון רב בניהול תביעות ייצוגיות בדיני עבודה.
- 14.11.5 קיים יסוד סביר להניח כי עניינם של כלל חברי הקבוצה ייוצג וינוהל בתום לב, שכן התובע הינו חבר קבוצה טיפוסי שסבל נזק באופן דומה לשאר חברי הקבוצה.
- 14.11.6 למבקש או לב"כ אין מניעים אחרים אלא לקדם מטרות ראויות, לרבות פיצוי על מחדלי הנתבעת ואי מילוי חובותיה, כמפורט בבקשה זו.

15. סוף דבר

- 15.1 לאור כל האמור לעיל יתבקש בית הדין הנכבד לאשר את התובענה כיייצוגית, כמפורט בכותרת בקשה זו.
- 15.2 בנוסף יתבקש בית הדין הנכבד יתבקש לקבוע גמול למבקש ושכ"ט לבא כוחו המייצג בתובענה.
- 15.3 העובדות בבקשה זו נתמכות בתצהיר המבקש.
- 15.4 מן הדין ומן הצדק להיעתר לבקשה.

 רם גורודיסקי, עו"ד

ב"כ המבקש

 גל גורודיסקי, עו"ד

רשימת הנספחים:

כתב התובענה הייצוגית	1
תקנון אחיד לקרנות הפנסיה הותיקות הגרעוניות	2
טבלא המפרטת את ההבדלים בין קרן ותיקה גרעונית לקרן ותיקה מאוזנת	3
תדפיס מאתר האינטרנט של משרד האוצר המתאר את מערך הניהול בקרנות הפנסיה שבהסדר	4
העתק נוסח סעיף 22 של ההסכם בין קגא לאגד שצורף לתקנון קגא	5
העתק פרוטוקול הנהלה של אגד מיום 14/11/84	6
נוסח מקורי של סעיף לתקנון קגא 29 שהושמט	7
מכתב חשב אגד, רו"ח גד רכב, מיום 25/6/88	8
דוחות הכספיים של קגא ל-31/12/2003	9
חוות דעת של רו"ח ראובן סוירי מיום 26/4/2007	10
תשובת ב"כ הנתבעות, עו"ד חלד, מיום 30/4/2007	11
תשובת האוצר מיום 16/12/2009	12
מכתב ב"כ התובע לנתבעות מיום 6/1/2010	13
מכתבי התובע ו-וועד הפעולה	14
מכתבי עו"ד שוטלנד בשם התובע וגמלאי קגא	15
מכתבי עו"ד לפידות בשם גמלאי קגא	16
מכתבי עו"ד סג"ל בשם גמלאי קגא	17
מכתבי עו"ד פיינברג בשם קגא	18
מכתבי קגא לפני מינוי מנהל מיוחד	19
מכתבי קגא אחרי מינוי מנהל מיוחד	20
מכתבי האוצר	21
מכתבי נציב שירות המדינה	22
מכתבי משרד מבקר המדינה	23
מכתב מהמשרד לענייני גמלאים לאוצר ולנתבעות	24
מכתב מחבר הכנסת רן כהן לאוצר	25
דף מדו"ח ברית הפיקוח לקואופרציה ביצרנות תחבורה ושירותים אגודה שיתופית בע"מ	26
מכתב המנחל המיוחד, משה שגיא, מיום 7/9/2003	27
הסכמים בין המדינה לבין אגד משנת 1987 ו-1989 והתכתבות בעניינם	28
מכתב האוצר מיום 8/1/2006 בדבר חלוקת כספי הסיוע הממשלתי בין הקרנות	29

תצהיר

אני הח"מ עמיחי אלראי ת.ז. 003251840, לאחר שהוזהרתי כי עלי להצהיר את האמת ואם לא אעשה כן אהיה צפוי לעונשים הקבועים בחוק מצהיר בזה כדלקמן:

מבוא

1. אני המבקש בבקשה לאישור תובענה ייצוגית (להלן – "הבקשה לאישור") נגד הנתבעות:

הנתבעת 1 - קרן הגמלאות של חברי "אגד" בע"מ
הנתבעת 2 - עמיתים – קרנות הפנסיה הותיקות שבהסדר
הנתבעת 3 - יעל אנדורן - בתוקף תפקידה כ"מנהל מיוחד"
(להלן – "הנתבעות")
2. כתב התובענה הייצוגית מצורף לבקשה לאישור והעתק ממנו מצורף לתצהיר זה ומסומן כנספח 1 לתצהירי.
3. "הקבוצה" בתובענה הייצוגית הם כל עמיתי הנתבעת 1.
4. אני גימלאי של "אגד" - אגודה שיתופית לתחבורה בישראל בע"מ (להלן – "אגד"), מפעיל התחבורה הגדול בישראל, המספק שירותי הסעה ציבוריים.
5. "קגא" – היא קרן הגמלאות של חברי "אגד"
6. הנתבעת 2 מציגה עצמה באתר האינטרנט שלה כדלקמן: "עמיתים הוא הגוף המאוחד המנהל את שמונה קרנות הפנסיה הותיקות שבהסדר: מבטחים, קרן הגמלאות המרכזית, מקפת, קופת הפנסיה לעובדי הדסה, קרן פועלי בניין, קרן פועלים חקלאיים, קרן הגמלאות של חברי אגד וקרן נתיב."
7. הנתבעת 3 היא המנהלת המיוחדת של קגא ושל כל הקרנות הותיקות הגרעוניות שבהסדר.
8. יצויין כבר עתה כי אינני מבקש לחייב את הנתבעת 3 באופן אישי בסכום התביעה אלא רק להפעיל את סמכותה כדי להורות על ביצוע הצעדים הנדרשים לפי התביעה כדי לאפשר לחברי הקבוצה לקבל את הסעדים אותם תבעו בתובענה הייצוגית.
9. עניינה של התביעה הייצוגית הוא הפגיעה בזכויות חברי הקבוצה לאור החלת תקנון אחיד לקרנות הפנסיה הותיקות הגרעוניות (להלן - "התקנון האחיד") המצורף כנספח 2 לתצהירי.
10. שימשתי בתחילת עבודתי באגד כנהג, לאחר מכן כיהנתי במספר תפקידים באגף הכספים של אגד וברבות הימים התמניתי למבקר ראשי של אגד, החברות הבנות של אגד וכן של קגא.
11. אולצתי לסיים תפקידי באגד בסוף שנת 1987 לאחר שהעלתי טענות בדבר אי סדרים בקגא, כפי שיפורט להלן.
12. הנתבעת 1, קגא, הינה קרן מפעלית בה מבוטחים חברי חברת "אגד" - אגודה שיתופית לתחבורה בישראל בע"מ. הקרן נוסדה בשנת 1954.

13. קגא היא אחת מקרנות הפנסיה הותיקות שצורפו להסדר הקרנות הגרעוניות.

קרנות הפנסיה הותיקות שבהסדר

14. בשנת 2003 נכנס לתוקפו תיקון לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) התשמ"א-1981 (להלן – "חוק הפיקוח"), שהסדיר את הרפורמה בקרנות הפנסיה הותיקות הגרעוניות. פרק ז'1 שנוסף לחוק, הסדיר מינוי מנהל מיוחד לקרנות הגרעוניות, הורה על תכנון וביצוע של תכניות הבראה וסיוע ממשלתי, הורה על החלתו של תקנון אחיד לכל קרנות הפנסיה הותיקות (ובהן קגא) ועל ביטול התקנונים שהיו נהוגים בקרנות הפנסיה עד לאותו מועד. תיקון חוק הפיקוח היה במסגרת תכנית סיוע ממשלתי בסכומים חסרי תקדים לקרנות הפנסיה הותיקות, כדי לאפשר להן להעניק זכויות פנסיה גבוהות מן הזכויות שהיה ביכולתן לתת באמצעות נכסיהן באותה עת.

15. על מנת לאפשר לקרנות הגרעוניות לעמוד בהתחייבויותיהן, הרי שבנוסף לסיוע הממשלתי שקיבלו הקרנות, בוצע שינוי בחישוב זכויות העמיתים כך שזכויות אלה נפגעו באופן משמעותי.

טבלא המפרטת את ההבדלים בין קרן ותיקה גרעונית לקרן ותיקה מאוזנת¹ מצורף **נספח 3.**

16. ביום 23/7/2003 הופקעו סמכויות הניהול של קגא מידי מנהליה ועברו למנהל המיוחד שמונה לקרן.

17. להלן הקטע מתוך הדוחות הכספיים של קגא לשנת 2003 המתאר את התכנית להבראת קרנות הפנסיה והפקעת סמכויות הניהול בקגא.

ב. התכנית להבראת קרנות הפנסיה הותיקות הגרעוניות

1. הסדרי החקיקה - כללי

ביום 29.5.2003 התקבל בכנסת חוק התכנית הכלכלית להבראת כלכלת ישראל (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב והמדיניות הכלכלית לשנות הכספים 2003 ו-2004, התשס"ג – 2003) (להלן: "הוק התוכנית הכלכלית") במסגרת זו תוקן גם חוק הפיקוח על עסקי ביטוח – הוסף לחוק פרק חדש 17 – לצורך החלת התכנית להבראת קרנות הפנסיה הותיקות הגרעוניות. פרק ז'1 לחוק הפיקוח עוסק בקרנות הפנסיה הותיקות - מינוי מנהל מיוחד לקרנות, גיבוש תכנית הבראה וקביעת הסיוע הממשלתי. כאמור בסעיף 78א' לחוק, המטרה היא "לטפל בגירעון האקטוארי של קרנות הפנסיה הותיקות, כדי להביאן לאיזון אקטוארי באמצעות שינויים בזכויות ובחובות של העמיתים ומתן סיוע ממשלתי שיאפשר להן לשלם קצבאות לעמיתיהן והכל בהתחשב ביכולת משק המדינה ותוך יצירת אחידות במערך הזכויות".

ביום 5.1.04 הוסכם בין ההסתדרות לבין משרד האוצר כי חוק הפיקוח והתקנון האחד יתוקנו במספר נרשאים. ביום 24.3.04 התקבל חוק הפיקוח על עסקי ביטוח (תיקון מס' 12) התשס"ד - 2004 (להלן: "התיקון לחוק הפיקוח עפ"י הסיכום עם ההסתדרות"), אשר תיקן את חוק הפיקוח, בנושאים שסוכמו בין ההסתדרות לבין האוצר, הדורשים תיקון חקיקה.

2. הפקעת סמכויות הניהול

על פי הוראות פרק ז'1 לחוק הפיקוח על עסקי ביטוח מונה לקרן ביום 23.7.2003 מנהל מיוחד. על פי הוראות החוק למנהל המיוחד מוקנות מלוא הסמכויות של המנהלים, הדירקטוריון והדירקטורים, של הקרן. כפועל יוצא המנהל המיוחד הוא האחראי לניהול הקרן וכן להתוויית המדיניות ולפיקוח על דרכי ביצועה ועליו לפעול לביצוע הוראות חוק הפיקוח והגשמת מטרותיו. עם מינוי של המנהל המיוחד חדלו מלפעול מוסדות הקרן וועדותיה, למעט ועדת השקעות חדשה שמונתה עפ"י חקנות מס הכנסה והוראות הממונה.

¹ מקור: אתר האינטרנט של פסגות: <http://www.pdpsagot.co.il/Page.asp?L1=6&L2=23&L3=180>

18. סעיף 78 לחוק הפיקוח הסמיך את הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון במשרד האוצר למנות מנהל מיוחד ומינהלה לקרנות הותיקות הגרעוניות.

 תדפיס מאתר האינטרנט של משרד האוצר המתאר את מערך הניהול בקרנות הפנסיה שבהסדר מצורף **כנספת 4**.

19. במועד הגשת התביעה אינני יודע מי הם חברי המינהלה של קגא, אולם, הנתבעת 2, באמצעות מי מתברר או מהפועלים בשמה ומטעמה, משמשת, הלכה למעשה, כמינהלה בהתאם להוראות החוק.

חובה של אגד לקגא

20. בטרם עברה קגא לניהולן של הנתבעות 2, 3 הייתה מנוהלת על ידי מנהלים שמונו על ידי אגד ואשר היו אחראים למצבה של קגא כקרן גירעונית.

21. בהתאם לתקנון קגא בנוסחו הקודם, לפני התקנון האחד, התחייבה אגד לכסות את חובות הקרן לעמיתיה, אולם כפי שהתברר בדיעבד היא לא עשתה כן.

22. בהתאם לתקנון קגא בנוסחו הקודם, כבר בתחילת שנות השישים, היה זכאי חבר אגד לפרוש פרישה מוקדמת ולקבל גמלא מהקרן.

23. בסעיף 22 להסכם שנחתם בין קגא לבין אגד ואשר צורף לתקנון הקודם של קגא התחייבה אגד לממן את עלות הפרישה המוקדמת, באופן מלא, בהתאם לחישוב אקטוארי המתאים לנתוני הפרישה.

 העתק נוסח סעיף 22 של ההסכם בין קגא לאגד שצורף לתקנון קגא מצורף **כנספת 5**.

24. למרות התחייבותה כלפי קגא, הוציאה אגד לפרישה מאות עובדים מבלי ששילמה לקגא את עלויות הפרישה שלהם בניגוד להתחייבויותיה.

25. בשנת 1984 החליטה הנהלת אגד על ביטול את סעיף 22 בהסכם בין קגא לאגד אשר צורף לתקנון קגא. למרות שביטולו של סעיף זה לא אושר מעולם כדיון, לרבות על ידי משרד האוצר, כנדרש, מעולם לא שילמה אגד את חובותיה לקגא, בין בגין הפורשים לפני ביטול הסעיף ובין לאחריו.

 העתק פרוטוקול הנהלה של אגד מיום 14/11/84 מצורף **כנספת 6**.

26. לאור התארכות תוחלת החיים, עדכון נתוני הבסיס לחישובים האקטואריים הוא מרכיב קריטי בהערכת עלויות פנסיוניות. בעוד שלפי נתונים אקטואריים ישנים העלות הפנסיונית נמוכה יחסית (החישוב מתבסס על תוחלת חיים קצרה), הרי שחישוב שיעשה על פי נתונים אקטואריים מעודכנים יתן בהכרח תוצאה של עלות גבוהה יחסית (המתבססת על תוחלת חיים ארוכה). לכן, ביטול התחייבות אגד לשלם לקגא את עלויות הפרישה המוקדמת לפי תחשיבים אקטואריים מעודכנים משמעותה ברורה – הכנסת קגא לגירעון אקטוארי.

27. עוד קודם לכן בוצע שינוי נוסף בתקנון קגא בנוגע להתחייבויות אגד כלפי קגא. לפי שינוי זה הושמטה הסיפא של תקנה 29 לתקנון קגא שהתנתה זכות העמיתים לפרוש בפרישה מוקדמת בהתחייבות אגד להבטיח את הכנסות החברה כך שיהיו בתשואה

הריאלית של 6.5% לשנה. גם שינוי זה לא אושר כדין על ידי האוצר ועד היום לא ברור על סמך מה ובאיזה אופן בוצע שינוי זה בתקנון.

 העתק נוסח מקורי של סעיף לתקנון קגא 29 שהושמט מצורף כנספח 7.

28. העובדה כי אגד לא דאגה לכסות את חובותיה של קגא ולשלם לקגא את הסכומים המתאימים לפי התחייבויותיה לעמיתיה, הכריעה את גורלה של קגא להיות קרן גרעונית.

29. יתר על כן, במהלך השנים הוציאה אגד מאות עובדים לפנסיה מוקדמת בהתאם לתחשיבים שגויים ומוטים כלפי מטה בשל העובדה שהתבססו על נתונים אקטואריים לא מעודכנים וזאת באופן מכוון ומודע. התוצאה ממהלך זה היתה שאגד חסכה את עלויות העסקתם של אותם פורשים בפרישה מוקדמת וקגא קיבלה על עצמה את ההתחייבות לשלם פנסיה לעובדים אלה עד יום מותם ולשאריתם לאחר מכן מבלי שהיו בידיה נכסים שיאפשרו לה לעמוד בהתחייבות זאת. כך, חסכה אגד סכומי עתק שנפלו על כתפיה הדלות של קגא וכאמור, הכריעו את גורלה לבסוף.

30. הנה כי כן, לעת פרישתם שילחה אגד את גמלאיה למסע לכיוון אחד בידיעה ברורה ומכוונת שאין לקגא את המשאבים הנדרשים להביא את הגמלאים למחוז הפצם.

31. ככל הידוע לי הסעיפים הרלוונטים בתקנון קגא ובהסכם הנספח לא בוטלו כדין ולכן ביטולם אינו תקף.

32. עוד ביום 25/6/88 שלח חשב אגד דאז, רו"ח גד רכב, מכתב לשר האוצר ושר התחבורה דאז וציין כי אגד חייבת לכסות את הגירעון האקטוארי של קגא.

 העתק מכתב חשב אגד, רו"ח גד רכב, מיום 25/6/88 מצורף כנספח 8.

33. הארועים בגינם הפכה קגא לקרן גרעונית ארעו, אמנם, בשנת 1985 ואילך, אולם, רק כאשר יצאה הקרן משליטתם של מנהליה הקודמים, אשר פעלו, ככל נראה ממניעים פסולים (לטובתה של אגד ולא לטובתה של קגא), ולכל הפחות, במבחן התוצאה, באופן רשלני, ניתן היה, לראשונה לפעול למיצוי זכויות הקרן כלפי אגד.

34. מהדוחות הכספיים של קגא ל-31/12/2003 עולה כי הגירעון האקטוארי של קגא במועד הסדר הקרנות הוא בסך של 2,784,891,000 (שני מליארד שבע מאות שמונים וארבעה מליון שמונה מאות תשעים ואחד אלף ₪).

 העתק דוחות הכספיים של קגא ל-31/12/2003 מצורף כנספח 9.

35. בסמוך לאחר מינויו של המנהל המיוחד וכאשר התברר עומק הגירעון האקטוארי של קגא, פניתי לנתבעות וביקש כי יפעלו כפי חובתן בדין, יבדקו את טענותיו בדבר חובה של אגד לקגא ויעמדו על זכותה של הקרן בדרישה ותביעה נגד אגד בעניין זה.

36. בעקבות פניותי הזמינו הנתבעות מרו"ח ראובן סווירי חוות דעת באשר לנזקים וההפסדים שנגרמו לקגא על ידי אגד. רו"ח סווירי השלים את חוות דעתו ביום 26/4/2007 ומסר אותה לנתבעות.

 העתק חוות דעת של רו"ח ראובן סווירי מיום 26/4/2007 מצורף כנספח 10.

37. חוות דעתו של רו"ח סווירי מדברת בעד עצמה וסיכום ממצאיה קובע כי אגד חייבת לקגא סכומים דלקמן:

- 65 מליון ₪ בגין אי תשלום עלויות פרישות מוקדמות לפנסיה בשיעור של 57.5% לפי סעיף 16ה (29) עד לשנת 1980
- 62 מליון ₪ בגין אי תשלום עלויות פרישות מוקדמות לפנסיה בשיעור של 57.5% לפי סעיף 16ה (29) בשנים 1980-1982
- 93 מליון ₪ בגין אי תשלום עלויות פרישות מוקדמות לפנסיה בשיעור של 57.5% לפי סעיף 16ה (29) בשנים 1982-1986
- 660 מליון ₪ בגין הפסד תשואה של קגא.
- 20 מליון ₪ בגין אי מימון הוצאות קגא.
- 510 מליון ₪ בגין אי תשלום עלויות רישות מוקדמות בשיעור של 71% בשנים 1980-1985.
38. ס"ה חובה של אגד לקגא לפי חוות דעת של רו"ח סוויירי הוא 1,410,000,000 (מליארד ארבע מאות ועשרה מליון ₪), נכון לחודש 12/2003.
39. סכום החוב של אגד לקגא משוערך ליום הגשת הבקשה לאישור הוא סך של 2,012,977,012. למרות זאת, ובייחוד לאור ההפרש בין הגירעון האקטוארי בקגא כפי שנתברר לפי הדוחות הכספיים לשנת 2003, לבין החוב הנטען בהתאם לחוות דעתו של רו"ח סוויירי, אני סבור כי גביית חובות אגד לקגא היתה מונעת את הפיכתה לגרעונית ולכן אני סבור כי הנתבעות צריכות לערוך תחשיב אקטוארי לאחר גביית החוב מאגד ובתוך התחשבות בכל אלה:
40. התחייבותה של אגד בהתאם לתקנון קגא ולהסכמים בין קגא לבין אגד היתה לדאוג לכך שכל חובות קגא יכוסו על ידי אגד.
41. ביטול התחייבותה של אגד לכסות את חובות קגא לא אושרה כדין הואיל האוצר לא אישר את שינוי התקנון כפי הנדרש בדין.
42. חישוב הזכויות האקטואריות מחדש לאור העלאת גיל הפרישה בחוק, הקטין את הגרעון האקטוארי של קגא באופן משמעותי.
43. גם בחוות דעתו של רו"ח סוויירי יש חישוב שגוי הגורם להפחתת סכום החוב של אגד לקגא: בסעיף ב. לסיכום ממצאיו של רו"ח סוויירי חושב סכום החוב של אגד בגין ערבות לתשואה שנתית של 6.5% עד לשנת 1992 בלבד. זאת למרות, שהיה צורך לחשב גם את חובה של אגד בגין ערבות זאת גם לאחר שנת 1992 הואיל וגם לאחר מועד זה המשיכו (ועדיין ממשיכים) עמיתים שפרשו בפרישה מוקדמת לקבל פנסיה שאמורה היתה להיות מובטחת ב 6.5% תשואה שנתית.
44. אני סבור כי בכל הליך שינקטו הנתבעות כלפי אגד, עליהן לעדכן את חוות דעתו של רו"ח סוויירי בעניין זה. לאחר שקיבלתי לידי את הדו"ח פניתי לרו"ח סוויירי שאישר אכן כי בסעיף זה קיים חוב נוסף.

מחדלן של הנתבעות למצות זכויות קגא כלפי אגד

45. לאחר קבלת תווית הדעת אצל הנתבעות, ולמרות האמור בה, השיבו לי הנתבעות, בסופו של דבר, כי אין בכוונתן לפעול כלפי אגד, בטענה כי התביעה התיישנה.

46. המשכתי וביקשתי ממשרד האוצר להתערב ולהורות לנתבעות לפעול נגד אגד לשם גביית החוב כאמור. בתשובה לפנייתו השיב משרד האוצר, באמצעות מר הראל שרעבי ממחלקת הפנסיה כי אין בכוונת האוצר להתערב הואיל ולטענת האוצר קגא פנתה לאגד בדרישה לתשלום החוב.

העתק תשובת האוצר מיום 16/12/2009 מצורף כנספח 12.

47. לאחר שחלפה למעלה משנה מאז תשובת האוצר, ודבר לא ארע: אגד לא שילמה את החוב והנתבעות לא נקטו בהליך כלשהו לגבייתו, פניתי שוב לנתבעות, בנסיון אחרון להימנע מהליכים משפטיים, וביקשתי כי יעמדו על זכותן כלפי אגד בדרישה ו/או בתביעה של החוב הנטען אולם ללא הועיל.

העתק מכתב ב"כ התובע לנתבעות מיום 6/1/2010 מצורף כנספח 13.

48. גם עד למועד הגשת בקשה זאת, ולמרות שבסמוך לאחר הגשתה עלולה לחלוף תקופת ההתיישנות אגד לא שילמה את החוב והנתבעות לא נקטו בהליך כלשהו לגבייתו.

49. לכל אחד מתברי הקבוצה, ואני בתוכם, נגרמו הפסדים ונזקים בזכויות, בסכומים ובשיעורים הנובעים מההבדל בין זכויות חברי הקבוצה לפני כניסה לתוקפו של התקנון האחד לבין זכויותיהם לאחר הפגיעה בזכויות כתוצאה מהסדר קרנות הפנסיה הותיקות וכניסתו לתוקף של התקנון האחד.

50. אין לי אפשרות להעריך באופן מדויק את היקף ההפסד והנזק שנגרם לי ממחדלן של הנתבעות. לצורך התביעה אני מעריך את סכום ההפסד החודשי שנגרם לי משינוי זכויותיו בסכום של כ-300 ₪ לחודש.

51. במהלך השנים עשיתי מאמצים רבים לגרום לכך שחובות אגד לקגא ישולמו. במסגרת מאמצים אלה מצורפים לתצהירי התכתבויות שלי, בין בעצמי ובין באמצעות ועד הפעולה להצלת הפנסיה של עמיתי קגא שהקמתי (להלן – ועד הפעולה), עם גורמים שונים כדלקמן:

51.1 מכתבים ממני ומוועד הפעולה – [נספח 14]

51.2 מכתבי עו"ד שוטלנד בשם התובע וגמלאי קגא – [נספח 15]

51.3 מכתבי עו"ד לפידות בשם גמלאי קגא – [נספח 16]

51.4 מכתבי עו"ד סג"ל בשם גמלאי קגא – [נספח 17]

51.5 מכתבי עו"ד פיינברג בשם קגא – [נספח 18]

51.6 מכתבי קגא לפני מינוי מנהל מיוחד – [נספח 19]

51.7 מכתבי קגא אחרי מינוי מנהל מיוחד – [נספח 20]

51.8 מכתבי האוצר – [נספח 21]

51.9 מכתבי נציב שירות המדינה – [נספח 22]

51.10 מכתבי משרד מבקר המדינה – [נספח 23]

51.11 מכתב מהמשרד לענייני גמלאים לאוצר ולנתבעות – [נספח 24]

51.12 מכתב מחבר הכנסת רן כהן לאוצר – [נספח 25]

52. כאמור, עד למועד הגשת הבקשה לאישור בתיק זה לא הצלחנו – אני או מי מחברי הקבוצה - לגרום לנתבעות לפעול נגד אגד לגביית החוב.

התביעה של הנתבעות נגד אגד לא התיישנה

53. סעיף 22 להסכם שבין קגא לבין אגד שצורף לתקנון קגא (נספח 5) אינו קובע מועד להחזר החוב. בהנחה כי יתברר שסעיף זה בוטל שלא כדין וכי אין תוקף לביטול. למעשה, החזר החוב לא נדרש באופן פורמלי מאגד.

54. המנהל המיוחד לקגא מונה ביום 23/7/2003. במועד זה הופקעו סמכויות ההנהלה הקודמת של קגא ועברו לידי המנהל המיוחד. עד למועד מינוי המנהל המיוחד היתה קגא, הלכה למעשה, בשליטה של אגד, שכן נציגי אגד בהנהלת הקרן היוו למעשה את רוב חברי הנהלת הקרן.

55. כל הפעולות שבוצעו בקגא או בין קגא לאגד שתוצאתם הגירעון האקטוארי בוצעו בתוך תרמית או הונאה, שכן קבלת החלטות של קגא שתוצאתן הברורה והמיידיית היא שקגא לא תוכל לעמוד בהתחייבויותיה, כפי שיפורט להלן:

55.1 במהלך שנות פעילות הנהלת קגא הקודמת (לפני שהופקעו סמכויותיה והועברו למנהל המיוחד) הסתירה הנהלת קגא באופן מתוכנן ומכוון מעמיתיה את המידע בדבר הגירעון האקטוארי ההולך ומצטבר ובנוסף הסתירה גם את המהלכים שביצעה ואשר הביאו בסופו של דבר לביטול התחייבויותיה של אגד כלפיה.

55.2 הגירעון האקטוארי של קגא, למרות שהיה ידוע להנהלת קגא, לא נרשם בספרי הקרן או בדוחות הכספיים שלה ולא בספרי אגד או בדוחות הכספיים שלה. לפיכך, לא היתה כל אפשרות לקבל אסמכתא בדבר קיומו של החוב וסכומו.

55.3 רואי החשבון של ברית הפקות לקואופרציה ביצרנות תחבורה ושירותים אגודה שיתופית בע"מ, אשר ביקרו ואישרו את מאזני אגד, רשמו בדוח הביקורת שלהם בשנת 1988 כי למרות שרשום גרעון במאזן קגא, הם לא קיבלו את המאזן המבוקר של הקרן ולכן לא ציינו את התחייבויות אגד כלפי קגא במאזן אגד.

העתק דף מדו"ח ברית הפיקוח לקואופרציה ביצרנות תחבורה ושירותים אגודה שיתופית בע"מ מצורף כנספח 26.

55.4 כך גם במועד קבלת הסמכויות על ידי המנהל המיוחד, לא מצא המנהל המיוחד עדות לקיומו של החוב.

העתק מכתב המנהל המיוחד, משה שגיא, מיום 7/9/2003 מצורף כנספח 27.

55.5 כאשר שימשתי כמבקר אגד וחברות הבנות של אגד וכן של קגא (עד לסוף שנת 1987), התעורר חשדי, בדבר התנהלות לא תקינה בהנהלת קגא, והתרעתי על כך בפני הנהלת אגד. בעקבות תלונתי דאגה הנהלת אגד לכך שאסיים את תפקידי כמבקר החברה. כל נסיונותיי לפעול לתיקון התקלות לאחר סיום תפקידי עלו בתוהו כפי שתואר לעיל.

55.6 אני מאמין כי הסתרת האמת בדבר חובה של אגד לקגא הייתה הסתרה מכוונת ומתוכננת שכללה השתקה של כל מי שביקש לגלותה וגם בשל כך הגיעה כדי תרמית והונאה.

56. מכל מקום ברור כי עד שהופקעו סמכויות הניהול של קגא מידי מנהליה הקודמים לא היה יכול לדעת המנהל המיוחד את העובדות המהוות את עילת התובענה נגד אגד ומדובר באי ידיעה שנסיבותיה לא היו תלויות בו ושאלף בזהירות סבירה לא יכול היה למנוע אותן.

57. יש לזכור כי גם לאחר מועד מינוי המנהל המיוחד, נדרש זמן ללימוד החומר המסמכים והנתונים הרלוונטיים.

58. המדינה ידעה על הגירעון האקטוארי בקגא אולם נמנעה מלפעול נגד קגא ואו לפעול כפי חובתה בהסכמים שנחתמו בין המדינה לבין אגד.

 העתק הסכמים בין המדינה לבין אגד משנת 1987 ו-1989 והתכתבות בעניינם מצורף **כנספח 28**.

הכרעה בתובענה הייצוגית תהיה לטובת הקבוצה

59. שקילת סכום הנזקים וההפסדים שנגרמו לחברי הקבוצה כתוצאה מהכרזתה של קגא כקרן גרעונית וכן סכום החוב הנטען כלפי אגד הנסמך על חוות דעת שהוזמנה על ידי הנתבעות אל מול ההוצאות והטרחה הכרוכות בהגשת התביעה וסיכוייה מביאים למסקנה חד משמעית כי חובתה של הנתבעת לנקוט את כל ההליכים הנדרשים למיצוי זכותה של קגא כלפי אגד.

60. מעצם מהות העילה בתובענה הייצוגית ברור כי עילת התביעה האישית מתקיימת בכל עמיתי הנתבעת 1, שכן כל שינוי בתקנון הנתבעת 1 יחול כל אחד מחברי הקבוצה.

61. אני מעריך את מספר עמיתי הנתבעת 1 בכ- 5,200 עמיתים בפנסיה ועוד כ-1,500 עמיתים שעדיין לא פרשו ובס"ה כ-6,700 עמיתים.

62. קבלת התובענה הייצוגית תהיה לטובת כל חברי הקבוצה הואיל ומדובר במנגנון ניהול זכויות אחיד המבוסס על תקנון אחד לכל עמיתי הקרן וכל שינוי בחישוב הזכויות שיעשה לטובת העמיתים, יבוצע, על פי החוק והפסיקה, באופן אחיד ושוויוני לכל עמיתי הקרן.

63. למרות שסכום החוב של אגד לקגא הוא סכום גדול הרי שהפגיעה הכספית בכל עמית היא קטנה יחסית ואני מעריך אותה בכ-300 ₪ לחודש המהווים פחות מ-5% מערך הפנסיה החודשית שלו העומדת כיום על סך של כ-7,500 ₪.

64. אני סבור כי גם אם קגא תשאר גרעונית בעקבות גביית החוב מאגד, עדיין יש טעם בגביית החוב שכן סכום גביית החוב יתווסף לכספים שמיועדים לכיסוי התחייבויות קגא לעמיתה וישמש אותם בחישובים האקטוארים לפיהם יותאמו סכומי הפנסיה שלהם בהתאם למצבה האקטוארי של הקרן, בהתאם לתקנון האחיד ולסכום המיועד לקגא לפי חלוקת כספי הסיוע הממשלתי.

 העתק מכתב האוצר מיום 8/1/2006 בדבר חלוקת כספי הסיוע הממשלתי בין הקרנות מצורף **כנספח 29**.

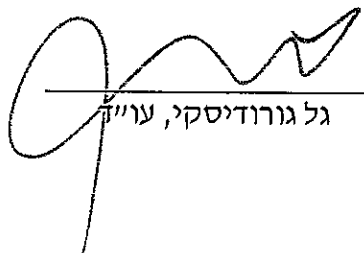
אני מצהיר כי זה שמי זו חתימתי והאמור בתצהירי זה, אמת.

היום: 17/5/2010

אלראי עמיחי

אישור:

אני הח"מ, גל גורודיסקי, עו"ד, מרחי יהודה הלוי 75 בתל-אביב, מאשר בזאת כי ביום 17.5.2010 התייצב בפני עמיחי אלראי ת.ז. 003251840, המוכר לי אישית ולאחר שהזהרתיו כי עליו לאמור את האמת וכי יהיה צפוי לעונשים הקבועים בחוק אם לא יעשה כן, חתם על הצהרתו הנ"ל.

גל גורודיסקי, עו"ד

נספחים לתצהיר

כתב תובענה ייצוגית	1
תקנון אחיד לקרנות הפנסיה הותיקות הגרעוניות	2
כתב התובענה הייצוגית	3
תדפיס מאתר האינטרנט של משרד האוצר המתאר את מערך הניהול בקרנות הפנסיה שבהסדר	4
נוסח סעיף 22 של ההסכם בין קגא לאגד שצורף לתקנון קגא	5
העתק פרוטוקול הנהלה של אגד מיום 14/11/84	6
נוסח מקורי של סעיף לתקנון קגא 29 שהושמט	7
מכתב חשב אגד, רו"ח גד רכב, מיום 25/6/88	8
דוחות הכספיים של קגא ל-31/12/2003	9
חוות דעת של רו"ח ראובן סוירי מיום 26/4/2007	10
תשובת ב"כ הנתבעות, עו"ד חלד, מיום 30/4/2007	11
תשובת האוצר מיום 16/12/2009	12
מכתב ב"כ התובע לנתבעות מיום 6/1/2010	13
מכתבי התובע ו-וועד הפעולה	14
מכתבי עו"ד שוטלנד בשם התובע וגמלאי קגא	15
מכתבי עו"ד לפידות בשם גמלאי קגא	16
מכתבי עו"ד סג"ל בשם גמלאי קגא	17
מכתבי עו"ד פיינברג בשם קגא	18
מכתבי קגא לפני מינוי מנהל מיוחד	19
מכתבי קגא אחרי מינוי מנהל מיוחד	20
מכתבי האוצר	21
מכתבי נציב שירות המדינה	22
מכתבי משרד מבקר המדינה	23
מכתב מהמשרד לענייני גמלאים לאוצר ולנתבעות	24
מכתב מחבר הכנסת רן כהן לאוצר	25
דף מדו"ח ברית הפיקוח לקואופרציה ביצרנות תחבורה ושירותים אגודה שיתופית בע"מ	26
מכתב המנהל המיוחד, משה שגיא, מיום 7/9/2003	27
הסכמים בין המדינה לבין אגד משנת 1987 ו-1989 והתכתבות בעניינם	28
מכתב האוצר מיום 8/1/2006 בדבר חלוקת כספי הסיוע הממשלתי בין הקרנות	29